

המחלקה להיסטוריה ותיאוריה

ראש המחלקה: ד"ר אורי ברטל
רכזות מנהליות: אירית בכר
מירב אפרה

טלפון: 02-5893315/6

ht2@bezalel.ac.il

iritb@bezalel.ac.il

סגל המרצים:

ליאור אלפרוביץ' lionalperovich@post.bezalel.ac.il
ד"ר איגור ארונוב aigoraro@post.bezalel.ac.il
רועי בושי royboshi@post.bezalel.ac.il
איל שגיא ביזאוי eyalsb@post.bezalel.ac.il
מיכל ביטרמן michal.bitterman@post.bezalel.ac.il
ד"ר בן ברוך בליך brokblik@post.bezalel.ac.il
פרופ' אבנר בן זקן banzaken@post.bezalel.ac.il
ד"ר יצחק בנימיני izckbnim@post.bezalel.ac.il
שרה בנינגה sarabeninga@post.bezalel.ac.il
ד"ר תמר ברגר tmrbrgr@post.bezalel.ac.il
סיגל בר-ניר siglbrn@post.bezalel.ac.il
ד"ר אורי ברטל brtlaori@post.bezalel.ac.il
ד"ר אליה ברטל Eliya.bartal@post.bezalel.ac.il
ד"ר רותי גינזבורג ruthiginsburg@post.bezalel.ac.il
אד' עידו גינת iddo@post.bezalel.ac.il
אורנה גרנות orna_granot@post.bezalel.ac.il
שלי הרשקו-שר slihrsko@post.bezalel.ac.il
ד"ר יונה וייץ ionhoiiz@post.bezalel.ac.il
ד"ר יונתן ונטורה jonven@post.bezalel.ac.il
ד"ר ראובן זהבי raobnzhb@post.bezalel.ac.il
ד"ר אהד זהבי ohadzehavi@post.bezalel.ac.il
ד"ר אילת זהר ayelet.zohar@post.bezalel.ac.il
לירון טורקניץ' לביא lironlbi@post.bezalel.ac.il
יעל טרגן Yael.taragan@post.bezalel.ac.il
ד"ר יעל כדורי ialkdori@post.bezalel.ac.il
ד"ר פנינה כהן דיאמנט pninhkhn1@post.bezalel.ac.il
סיגל כנפו sigalkh@gmail.com
פרופ' אריאל כנפו KnafoAriel@post.bezalel.ac.il
ד"ר אביב לבנת abiblbnt@post.bezalel.ac.il
ד"ר חיים דעואל לוסקי ciimdao@post.bezalel.ac.il
רונן לייבמן ilronnliib@post.bezalel.ac.il
ד"ר אוהד לנדסמן landesman@post.bezalel.ac.il
פרופ' עינת לידר einatleader@post.bezalel.ac.il
ד"ר נעמי מאירי-דן namimair@post.bezalel.ac.il
ד"ר שמוליק מאירי smoalmi@post.bezalel.ac.il
יז'י מיכלוביץ' izimikl@post.bezalel.ac.il
ד"ר רומי מיקולינסקי rominska@post.bezalel.ac.il
ד"ר לליב מלמד LalivMelamed@post.bezalel.ac.il
ד"ר עודד מנדה לוי aoddmndh@post.bezalel.ac.il
שגיא מעיין MayyanSagy@post.bezalel.ac.il
ד"ר שושנה רוז מרזל sosnhmrz@post.bezalel.ac.il

dalyama@post.bezalel.ac.il ד"ר דליה מרקוביץ'
michalbbl@post.bezalel.ac.il מיכל נחמני ברושי
niritnls1@post.bezalel.ac.il נירית נלסון
liatsavin@post.bezalel.ac.il ד"ר אד' ליאת סאבין בן שושן
asrslh@post.bezalel.ac.il ד"ר אשר סלה
shaulse@post.bezalel.ac.il ד"ר שאול סתר
amiron@post.bezalel.ac.il ד"ר רוני עמיר
droppimn@post.bezalel.ac.il ד"ר דרור פימנטל
zqiprbr@post.bezalel.ac.il צחי פרבר
aiilprie@post.bezalel.ac.il עו"ד אייל פרייס
tlprnkl@post.bezalel.ac.il ד"ר טל פרנקל אלרואי
igalzimo@post.bezalel.ac.il יגאל צלמונה
adinaka@post.bezalel.ac.il ד"ר עדינה קמיאן-קשדן
MichalKr@post.bezalel.ac.il מיכל קרייזברג
rnrbn@post.bezalel.ac.il רן רבן
RONELYOAV@post.bezalel.ac.il יואב רונאל
rotemr@post.bezalel.ac.il רותם רוף
rcrlrppor@post.bezalel.ac.il ד"ר רחל רפפורט
oshevi@post.bezalel.ac.il ד"ר אורלי שבי
sronit@post.bezalel.ac.il ד"ר רונית שטיינברג
chenem@post.bezalel.ac.il ד"ר עמנואל שן
bztmir@post.bezalel.ac.il ד"ר בעז תמיר

סגל הוראת קורסי אנגלית:

ג'ודי אור-סתיו, רכזת לימודי האנגלית godiaor@post.bezalel.ac.il
ג'ואנה דרשוביץ JoannaDershowitz@post.bezalel.ac.il
ג'ודי כספי godikspi@post.bezalel.ac.il
הלן לוי helenlevy@post.bezalel.ac.il
אנדרו לנג andrilng1@post.bezalel.ac.il
גילת נחום Ngilat@post.bezalel.ac.il
לבנה סנה lbnhsnh@post.bezalel.ac.il

המחלקה להיסטוריה ותיאוריה שואפת ללוות את הסטודנטים בבצלאל בשלבי הלימוד השונים בהם מתגבשת השקפת עולמם כיוצרים. תכנית הלימודים של המחלקה חותרת לחשוף את הסטודנטים להיסטוריה ולתיאוריה של האמנות, לעיצוב ולאדריכלות תוך התבוננות בתהליכי יצירה.

תכנית הלימודים נבנתה מתוך גישה הדוגלת בפלורליזם רעיוני ותוכני ומתוך שאיפה לספק לסטודנטים השראה והעשרה. הגישה הבינתחומית באה לידי ביטוי בקורסים רבים בתחומי התרבות החזותית והחומרית, וחותרת לקשור בין הפרקטיקה של תהליכי היצירה אליה נחשף כל אחד מן הסטודנטים, לבין ההיבטים התיאורטיים המניעים אותה.

במחלקה חברו יחד מרצים המציעים מגוון עצום של תחומי ידע, והמתמחים, בין השאר, בהיסטוריה של האמנות, תרבות חזותית, עיצוב, ארכיטקטורה ותרבות חומרית מהעת העתיקה ועד ימינו.

סגל ההוראה של המחלקה כולל חוקרים המוצאים עניין בעולמות התוכן המשלבים בין רוח לפרקטיקה והמתמחים בפילוסופיה, בתרבות חזותית, בספרות, במוסיקה, בקולנוע, בארכיאולוגיה, בסוציולוגיה, במדע המדינה, במנהל עסקים, במדעי הטבע ועוד.

המחלקה שואפת להעמיק את היכרותם של הסטודנטים עם התרבות והחברה בה הם יוצרים. לצד קורסים המתמקדים במקום הישראלי מקיימת המחלקה באופן רצוף כנסים וימי עיון ומפרסמת פעמיים בשנה את כתב העת 'בצלאל': כתב עת לתרבות חזותית וחומרית'.

תוכן עניינים:

- 4..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנות
- 5..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית
- 6..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב תעשייתי
- 7..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצורפות ואופנה
- 8..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצילום
- 9..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לתקשורת חזותית
- 10..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנויות המסך
- 11..... מבנה תכנית הלימודים המחלקה לארכיטקטורה

12..... מידע כללי ונהלים

17..... פירוט מערכת הלימודים

מסגרות בחירה שנים ב' - ה'

- 30..... פרוסמינר, שנה ב'
- 36..... סמינרים, שנה ג'
- 43..... קורסי בחירה מתקדמים

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנות

תכנית הלימודים במחלקה להיסטוריה ותיאוריה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה מותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אמנות בישראל - מקום המדינה ועד היום, סמסטר א', 1 נ"ז
לחשוב אמנות, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים, 4 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אבני דרך: מגמות ויוצרים מרכזיים באמנות עכשווית, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 4 קורסי בחירה מתקדמים (במקום 3 כמקובל בשנה ג'), על מנת להקל על העומס בשנה ד', זאת בתנאי שיעמדו במטלות הקורסים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית

תכנית הלימודים במחלקה להיסטוריה ותיאוריה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה מותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תולדות הקרמיקה, סמסטר א' 1 נ"ז
עיצוב ותרבות חומרית, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
חומר למחשבה, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה:
2 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 4 קורסי בחירה מתקדמים (במקום 3 כמקובל בשנה ג'), על מנת להקל על העומס בשנה ד', זאת בתנאי שיעמדו במטלות הקורסים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לעיצוב תעשייתי

תכנית הלימודים במחלקה להיסטוריה ותיאוריה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה מותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי, סמסטר א', 1 נ"ז
עיצוב ותרבות חומרית, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
חומר למחשבה, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר בעצוב תעשייתי
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 4 קורסי בחירה מתקדמים (במקום 3 כמקובל בשנה ג'), על מנת להקל על העומס בשנה ד', זאת בתנאי שיעמדו במטלות הקורסים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצורפות ואופנה

תכנית הלימודים במחלקה להיסטוריה ותיאוריה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה המותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מבוא לתולדות הלבוש, (למסלול אופנה), סמסטר א', 1 נ"ז
תולדות הצורפות (למסלול צורפות), סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לאופנה במאה ה-20, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
חומר למחשבה, למסלול צורפות, סמסטר א', 1 נ"ז
תיאוריות של לבוש, למסלול אופנה, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה:
2 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 4 קורסי בחירה מתקדמים (במקום 3 כמקובל בשנה ג'), על מנת להקל על העומס בשנה ד', זאת בתנאי שיעמדו במטלות הקורסים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לצילום

תכנית הלימודים במחלקה להיסטוריה ותיאוריה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה מותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מבוא להיסטוריה של הצילום, שנתי, 2 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
אבני דרך: מגמות ויוצרים מרכזיים באמנות עכשווית, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

2 נ"ז קורס מלווה פרויקט גמר בצילום
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 4 קורסי בחירה מתקדמים (במקום 3 כמקובל בשנה ג'), על מנת להקל על העומס בשנה ד', זאת בתנאי שיעמדו במטלות הקורסים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לתקשורת חזותית

תכנית הלימודים במחלקה להיסטוריה ותיאוריה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה מותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאליים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית, סמסטר א', 1 נ"ז
היסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל, סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
מעצבים כמובילי חדשנות, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה:
2 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 4 קורסי בחירה מתקדמים (במקום 3 כמקובל בשנה ג'), על מנת להקל על העומס בשנה ד', זאת בתנאי שיעמדו במטלות הקורסים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לאמנויות המסך

תכנית הלימודים במחלקה להיסטוריה ותיאוריה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה מותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאיים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
היסטוריה של הקולנוע א'+ב', שנתי, 2 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
להבין אנימציה, למסלול אנימציה, סמסטר א', 1 נ"ז
קולנוע וידאו ומדיה חדשה, למסלול וידאו, סמסטר א', 1 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 9 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי בחירה:
3 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנה ד'

קורסי בחירה:
2 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 2 נ"ז

חילופי סטודנטים

סטודנטים היוצאים לחילופין לא יוכלו להשתתף בסמינר שנתי בשנת לימודיהם השלישית. ברישום הממוחשב, יבחרו סטודנטים אלה 4 קורסי בחירה מתקדמים (במקום 3 כמקובל בשנה ג'), על מנת להקל על העומס בשנה ד', זאת בתנאי שיעמדו במטלות הקורסים. את הסמינר ילמדו הסטודנטים בשנה ד'.

מבנה תכנית הלימודים המחלקה לארכיטקטורה

תכנית הלימודים במחלקה להיסטוריה ותיאוריה מורכבת מקורסי חובה לכל המחלקות, מקורסי חובה מותאמים לכל מחלקה ומקורסי בחירה. הסטודנטים לומדים: 24 נ"ז בכל המחלקות על פני ארבע שנים, 30 נ"ז במחלקה לארכיטקטורה על פני חמש שנים.

שנה א'

קורסי חובה כלל בצלאיים:
אמנות מודרנית, שנתי, 2 נ"ז
מושגי יסוד בתרבות, סמסטר א', 1 נ"ז
מבוא לתרבות חזותית, סמסטר ב', 1 נ"ז
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תולדות הארכיטקטורה א', סמסטר א', 1 נ"ז
תולדות הארכיטקטורה ב', סמסטר ב', 1 נ"ז
סה"כ: 6 נ"ז

שנה ב'

קורס חובה כלל בצלאלי:
תולדות האמנות, שנתי, 2 נ"ז
פרוסמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורסי חובה מותאמים למחלקה:
תולדות האדריכלות במאה ה-20, שנתי, 2 נ"ז
תולדות האדריכלות במאה ה-20, **תרגיל** שנתי, 2 נ"ז
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית, סמסטר ב', 2 נ"ז
סה"כ: 12 נ"ז

שנה ג'

סמינר:
4 נ"ז, מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
קורס חובה:
אדריכלות עכשווית, סמסטר א', 1 נ"ז
קורסי בחירה:
2 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
סה"כ: 7 נ"ז

שנים ד' וה'

קורסי בחירה:
5 נ"ז מתוך קורסים מוצעים על פי נושאים
או לחלופין: 4 נ"ז, סמינר נוסף בארכיטקטורה בשנה ד' שנקודותיו נספרות במחלקה להיסטוריה ותיאוריה + 1 נ"ז מקורסי בחירה
או לחלופין: 4 נ"ז סמינר נוסף בהיסטוריה ותיאוריה בשנה ד' + 1 נ"ז מקורסי בחירה
סה"כ: 5 נ"ז

מידע כללי ונהלים

שעות הקבלה של המחלקה

ימים א'-ג' בין השעות 10:00 ל-13:00

יום ד' בין השעות 10:00 ל-12:00

לתשומת לבכם: הנכם מתבקשים להקפיד על שעות הקבלה של מזכירות המחלקה. ביום ה' לא תתקיים שעת קבלה.

הרשמה לקורסים

ההרשמה לקורסי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה נעשית באמצעות מחשב בתכנת תעדוף, המאפשרת לסטודנטים לקבוע את קורסי הבחירה לפי סדר העדיפויות שלהם ולדרג את הקורסים על-פי העניין. הרישום הממוחשב מפשט את תהליך ההרשמה, אינו מאפשר הרשמה לקורסים שאין לסטודנט אפשרות להתקבל אליהם, ומונע הרשמה לקורסים שהמכסה שלהם מוצתה.

הרישום הממוחשב מבטיח כי כל אחד מן הסטודנטים יקבל קורס על-פי העדפותיו. עם זאת, קורסים ייסגרו כאשר מכסת הסטודנטים שהוקצתה להם התמלאה. לאחר סגירתו של קורס לא ניתן יהיה להירשם אליו.

שיבוץ הסטודנטים לקורסים יעשה בתום תקופת הרישום. סטודנטים חסומים (גרירת חוב שכר לימוד משנים קודמות, חסימת מחסן, חסימת ספרייה וכו'), יורשו להגיש בקשותיהם לרישום רק לאחר הסדרת חובותיהם, ובכל מקרה לא לאחר תום תקופת ההרשמה.

שינויים בהרשמה לקורסים

שינויים בהרשמה ייערכו במשך השבועיים הראשונים בכל סמסטר לכל המאוחר. מידע מפורט באשר לתקופת השינויים, יימסר לסטודנטים באמצעות המזכירות האקדמית עם פתיחת שנת הלימודים. אנא עקבו אחר המועדים על מנת להימנע מאי נעימויות. הנחיות לביצוע שינויים בתכנית הלימודים יופיעו על גבי לוח המודעות של המחלקה. לתשומת לבכם: לא ניתן יהיה לבטל או להוסיף קורסים לתכנית הלימודים לאחר המועד הנ"ל.

ביטול פטור מנוכחות

החל משנת הלימודים תש"ע, לא יתאפשר עוד נוהל פטור מנוכחות כפי שהיה נהוג בשנים קודמות. על סטודנט שנכח בקורס (מכל סוג שהוא), אך לא ניגש למבחן או לא הגיש את העבודה במועד, מוטלת החובה להירשם לקורס חדש ולעמוד בכל מטלותיו.

לימודים לקראת רמת "פטור" באנגלית

במסגרת הלימודים באקדמיה נדרש כל סטודנט להגיע לרמת "פטור" ולהיבחן במבחן "פטור" באנגלית וזאת כתנאי לזכאותו לתואר הראשון. רמת פטור באנגלית מהווה תנאי מעבר לשנה ג' על-פי החלטת סנאט בצלאל. סטודנטים אשר התקבלו ללימודים החל משנת הלימודים תשע"ב, נדרשים לרמה "בסיסי" לפחות בלימודי האנגלית, כתנאי להתחלת לימודיהם.

קורסי אנגלית בבצלאל מתחלקים למספר רמות וכרוכים בתשלום נוסף לשכר הלימוד כמפורט בפרק שכר הלימוד בשנתון ובאתר בצלאל. הנוכחות בקורסי אנגלית היא חובה. לתשומת לבכם, החל משנת הלימודים תשע"ב, שונתה טבלת הרמות באנגלית והותאמה לזו המקובלת במוסדות להשכלה גבוהה בארץ. סטודנטים ממשיכים יידרשו להשלמת קורסי האנגלית בהתאם לשנתון בו החלו את לימודיהם בבצלאל וזאת ללא תשלום נוסף.

כל סטודנט אשר הגיע לרמת פטור במבחן פסיכומטרי, או קיבל ציון במבחן פסיכומטרי באנגלית, מוזמן להגיע עם עותק מקורי של תוצאת המבחן למזכירות המחלקה על מנת לקבוע את רמתו באנגלית. את רמת ה"פטור" באנגלית ניתן להשיג באחת מן הדרכים הבאות:

- א. עמידה במבחן האנגלית הכלול בבחינה הפסיכומטרית הכלל ארצית.
- ב. עמידה במבחן הפטור של המרכז הארצי לבחינות והערכה (מבחן אמי"ר או אמיר"ם).

ג. לימודים במסגרת קורסי האנגלית בבצלאל, עמידה בדרישותיהם השוטפות, ובמבחן פטור פנימי בסוף הקורס בציון 70 לפחות.
ד. החל משנת תשע"ו ניתן להשתתף בקורסים מקוונים באנגלית - פרויקט שקם ביוזמת ובמימון הוועדה לתכנון ולתקצוב שבמועצה להשכלה גבוהה אשר פותח באוניברסיטה הפתוחה. סטודנטים אשר יבחרו ללמוד בקורסים המקוונים (לא מתקיים קורס ברמת מתקדמים ב') ייבחנו בסיום הקורס במבחן רמה. ניתן להיבחן רק ברמה שאליה ממוינים. מיידע על אופן, מועד ומיקום הבחינה, יתפרסם לפני כל סוף סמסטר. הקורסים ניתנים ללא תשלום, לבד מתשלום עבור הבחינה.

רכזת לימודי האנגלית, הגב' ג'ודי אור-סתיו, תשמח לעזור ולייעץ בכל הקשור ללימודי האנגלית.

הלימודים לקראת רמת פטור באנגלית אינם חלים על סטודנטים:
א. בעלי תואר אקדמי ממוסד להשכלה גבוהה בארץ או בחו"ל, שלמדו אנגלית כשפה זרה.
ב. סטודנטים אשר השלימו בגרות בבית ספר תיכון ששפת ההוראה בו אנגלית.
יש להגיש למזכירות המחלקה להיסטוריה ותיאוריה אישורים מקוריים על-מנת לקבל את הפטור.

הכרה בקורסים ממוסדות להשכלה גבוהה

לימודים קודמים במוסד המעניק תואר אקדמי מוכר עשויים לזכות את הסטודנט בפטור מנ"ז במחלקה להיסטוריה ותיאוריה ובלבד שקיים קשר ישיר בין הסוגיות שנלמדו לבין תכנית הלימודים של המחלקה.

על-מנת שהמחלקה להיסטוריה ותיאוריה תוכל לשקול הענקת פטור בגין לימודים קודמים, נדרשים הסטודנטים, לקראת פתיחת שנת הלימודים הראשונה באקדמיה, להגיש גיליון ציונים מקורי (או צילום זהה למקור) למזכירות המחלקה. אל גיליון הציונים יש לצרף פנייה לד"ר דרור פימנטל, יועץ ה.ב.א. של המחלקה ובה פירוט של הבקשה.

היקף הזיכוי יקבע על-ידי היועץ ויימסר לסטודנט. רק לאחר קבלת החלטתה של היועצת יוכל הסטודנט למחוק מתכנית לימודיו קורסים אליהם הוא רשום. המחיקה תתבצע במחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

מילוי חובות הסטודנט במסגרת קורסי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה

חובות הקורס מובאות לידיעת הסטודנט באמצעות הסילבוס הנמסר לו בראשית הסמסטר ובאמצעות המרצה במהלך הקורס. הציון הסופי יורכב על-פי שיקול דעתו של המרצה. יחד עם זאת יש להדגיש כי:

1. הנוכחות בקורסי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה היא חובה. בדיקת נוכחות בקורסים תיעשה החל מן השבוע הראשון של הסמסטר על-פי שיקול דעתו של המרצה. ניתן להחסיר עד שלושה מפגשים בכל סמסטר. היעדרות מעבר להיקף זה, עלולה להוביל למחיקת הסטודנט מן הקורס. במזכירות המחלקה יוצגו אישורים רק במקרים של אשפוז ושרות במילואים.
2. למרצה ניתנת האפשרות להטיל על הסטודנטים עבודת ביניים, בחינת ביניים או תרגיל במהלך הקורס.
3. מטלת סיום הקורס תקבע על-ידי המרצה.
4. חל איסור על הגשת עבודה בזוגות!
5. במקרה של העתקה צפוי הסטודנט לעונש משמעותי.

בחינות בסוף הקורס

לוח בחינות מפורט על-פי קורסים ייקבע במהלך שנת הלימודים ויובא לידיעת הסטודנטים. הבחינות מרוכזות בתקופה קצרה ועל כן הסמיכות ביניהן רבה. על הסטודנט לתכנן את לימודיו בהתאם לכך ולהפעיל שיקול דעתו.

הסטודנטים זכאים לשני מועדי בחינה [מועד א' ומועד ב'], אולם הציון האחרון שהתקבל הוא הקובע.

במקרים המפורטים להלן בלבד תינתן אפשרות למועד מיוחד (מועד ג')::

א. במקרה של שירות מילואים ביום הבחינה (מועד א' או ב').

ב. אשפוז בגין מחלה ביום הבחינה.

את האישורים יש להציג במזכירות המחלקה, לא יאוחר משבועיים לאחר שהתקיימה בחינה במועד ב' בקורס המבוקש, וזאת בצירוף מכתב הכולל את נימוקי הבקשה.

הגשת עבודות בקורסים תעשה במועד שנקבע על-ידי המרצה. ככלל, אין מועד נוסף במקרה של הגשת עבודות.

התאמות ללקויי למידה

התאמות בבחינות ניתנות בהסתמך על המלצות האבחון והדרישות הספציפיות ללימודים בבצלאל. סטודנט אשר יגיש את האבחון יקבל אוטומטית הארכת זמן במבחנים והתעלמות משגיאות כתיב בלימודי המחלקה להיסטוריה ותיאוריה. סטודנטים הזקוקים להתאמות שונות נוספות יגישו בקשתם לדקנאט הסטודנטים 30 ימים לפני מועדי הבחינות וההגשות. הבקשות יועברו מדקנאט הסטודנטים אל ועדת ההוראה של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה שתדון בהן לגופו של עניין.

נוהל ערעור

סטודנט רשאי לערער על ציון שניתן לו בקורס בתוך שבועיים מיום פרסום הציון בפועל. עליו למלא טופס ערעור במזכירות המחלקה להיסטוריה ותיאוריה ולנמק בו את הנסיבות בעטיין הוא מגיש בקשה זו. תשובת המרצה תמסר לסטודנט באמצעות מזכירות המחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

שפת הכתיבה של עבודות ומבחנים

בהיעדר הסכמה מפורשת של המרצה לבדוק את מטלות סיום הקורס בשפה אחרת, יכתבו הללו בשפה העברית.

בצלאל, כתב עת לתרבות חזותית וחומרית

הוא כתב עת מקוון אקדמי שפיט הרואה אור בבצלאל, אקדמיה לאמנות ועיצוב. כתב העת מבקש להוות במה לדיון ביקורתי בסוגיות הקשורות בחקר התרבות החזותית ולהציע גישות מחקריות חדשות, המטשטשות את גבולות הקאנון הדיסציפלינרי המוכר ומעודדות חשיבה בינתחומית על אודות תרבות חזותית וחומרית בתחומים: אמנות עכשווית, צילום, קולנוע ניסיוני, דימויים דיגיטליים, ממשקים אינטראקטיביים, אנימציה, ארכיטקטורה דיגיטלית, עיצוב מוצר, אופנה, אומנות (contemporary craft), קרמיקה וצורפות. כתב העת כפוף לשיפוט עמיתים קפדני ומלווה בוועדת היגוי מקצועית. בכל שנה יראו אור שני גיליונות.

כתובת האתר: <http://journal.bezalel.ac.il>

עלו לרשת: גליון מס' 1: מעבר לאובייקט

גליון מס' 2: על הביקורת

גליון מס' 3: אקטיביזם חזותי

היסטוריה ותיאוריה: הפרוטוקולים 2013-2005:

את הגיליונות ניתן למצוא בתוך כתב העת החדש - בצלאל: כתב עת לתרבות חזותית וחומרית.

כתב העת המקוון, הדו-לשוני והשפיט היסטוריה ותיאוריה: פרוטוקולים עלה לרשת ארבע פעמים בשנה בחודשים אוקטובר, פברואר, אפריל ויולי בין השנים 2005-2013. כתב עת אקדמי זה, פירסם מאמרים תיאורטיים, רשימות ביקורת ותערוכות וירטואליות, ובתור שכזה הוא ייצג את קשת הדעות בבצלאל ומחוצה לה.

עד כה עלו לרשת 28 גיליונות: גיליון מס' 1: קווים מקבילים, נובמבר 2005//גיליון מס' 2: היבטים באוצרות עכשווית, אפריל 2006//גיליון מס' 3: הלם היפה, אוקטובר 2006//גיליון מס' 4: רוחות אפריל, מרץ 2007//גיליון מס' 5: בציר 2007: סטודנטים כותבים, יולי 2007//גיליון מס' 6: המודל: בין מדע לאמנות, נובמבר 2007//גיליון מס' 7: רובדי הזמן: חיים, מוות וזיכרון, ינואר 2008//גיליון מס' 8: אנימציה כיום, אפריל 2008//גיליון מס' 9: בציר 2008: סטודנטים כותבים, יולי 2008//גיליון מס' 10: ימין שמאל ורוח הקודש, אוקטובר 2008//גיליון מס' 11: צילום והזירה הפוליטית, ינואר 2009//גיליון מס' 12: הזמן: בין מדע לאמנות, אפריל 2009//גיליון מס' 13: מחוץ לפרוטוקול: סטודנטים כותבים, יולי 2009//גיליון מס' 14: גר-מאניה, אוקטובר 2009//גיליון מס' 15: קומיקס וקריקטורה, פברואר 2010//גיליון מס' 16: מצבי יצירה: אופנה וצורפות, אפריל 2010//גיליון מס' 17: הפרוטוקולים של צעירי בצלאל, יולי 2010//גיליון מס' 18: סוף הדרך: על המוות ביצירה ובתרבות, אוקטובר 2010//גיליון מס' 19: הפוטוריזם בן 100!, פברואר 2011//גיליון מס' 20: קריאות, אפריל 2011//גיליון מס' 21: הפרוטוקולים של צעירי בצלאל, יולי 2011//גיליון מס' 22: על החושני באמנות, אוקטובר 2011//גיליון מס' 23: אין, אינפורמציה ואי-וודאות, פברואר 2012//גיליון מס' 24: זוג או פרד, אפריל 2012//גיליון מס' 25: הפרוטוקולים של צעירי בצלאל, יולי 2012//גיליון מס' 26: קונפליקט: אנטגוניזם ויצירה, אוקטובר 2013//גיליון מס' 27: האלביית, מרץ 2013//גיליון מס' 28: איור: דיאלוג בין טקסט לתמונה, יולי 2013.

פרוטוקולאז': אסופת מאמרים מתוך כתב העת המקוון, היסטוריה ותיאוריה: הפרוטוקולים. אחת לשנה הודפסה מהדורה מוגבלת הכוללת מאמרים המוזמנים במיוחד או כאלה שפורסמו בכתב העת.

החל משנת 2014 יוצא לאור אחת לשנה הספר השנתי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בשיתוף עם מחלקה מקצועית בבצלאל.
2014: מחשבות על נעליים, בשיתוף המחלקה לצורפות ואופנה
2015: קראפט בתרבות העכשווית, בשיתוף המחלקות לעיצוב תעשייתי ולעיצוב קרמי וזכוכית

כנסים 2004-2016

חולצות חומות: אמנות מטוהרת. 18 במאי 2005. בשיתוף עם מרכז ששון לחקר האנטישמיות, האוניברסיטה העברית//בין תיאוריה לפרקטיקה: קווים מקבילים. הכנס השנתי הראשון של היחידה להיסטוריה ותיאוריה. 25 במאי 2005//ארבעה בנובמבר 1995: רצח ברטרוספקטיבה. 10 בנובמבר 2005//אוצרות עכשווית: היבטים אפיסטמיים פוליטיים אסתטיים, בשיתוף עם אוניברסיטת תל-אביב, 4-6 בדצמבר 2005//אודות סוביבור, בשיתוף עם שגרירות צרפת, 7 בדצמבר 2005//מזרחה מכאן: יפן. 22 במרץ 2006//האוטופיות בתרבות הישראלית, בשיתוף עם מוזיאון ישראל, 17 בינואר 2006//הלם היפה: על תפיסות יופי באמנות ובעיצוב, הכנס השנתי ה-2 של היחידה להיסטוריה ותיאוריה, 5 באפריל 2006//האות העברית: דו"ח מצב [מס' 1 בסדרת ארץ קטנה עם שפה]. בשיתוף עם המחלקה לתקשורת חזותית. 6 בדצמבר 2006//מראות הרוח. 17-19 בדצמבר 2006//אנימציה ישראלית היום [מס' 2 בסדרת ארץ קטנה עם שפה]. בשיתוף עם היחידה לאנימציה. 10 בינואר 2007//החפץ הישראלי. [מס' 3 בסדרת ארץ קטנה עם שפה] בשיתוף

עם המחלקה לעיצוב קרמי. 14 במרץ 2007//המודל: בין מדע לאמנות. 26 באפריל 2007 בשיתוף עם מוזיאון המדע//ימין, שמאל ורוח הקודש: אמנות, דת ופוליטיקה. הכנס השנתי ה-3 של היחידה להיסטוריה ותיאוריה. 20 במאי 2007//צילום והזירה הפוליטית [מס' 4 בסדרת ארץ קטנה עם שפם], בשיתוף עם המחלקה לצילום, דצמבר 2007//סוף מעשה במחשבה תחילה [מס' 5 בסדרת ארץ קטנה עם שפם] בשיתוף עם המחלקה לעיצוב תעשייתי, 12 במרץ 2008//גר-מאניה, הכנס השנתי הרביעי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 11 במאי 2008//הזמן: בין אמנות למדע, 5 ביוני 2008, בשיתוף עם מוזיאון המדע//בין האישי לפוליטי: קומיקס וקריקטורה מכאן. 21 בדצמבר 2008, הכנס השנתי החמישי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה//מרצים כותבים. 22 בפברואר 2009//מצבי יצירה: אופנה וצורפות מכאן [מס' 5 בסדרת ארץ קטנה עם שפם]. 25 במרץ 2009//אבולוציה במדע ובאמנות, בשיתוף עם מוזיאון המדע. 14 במאי 2009//העתיד מאחורינו: הפוטוריזם בן 100. 10 ביוני 2009//סוף הדרך: על המוות ביצירה ובתרבות, הכנס השנתי הששי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה. 20 בדצמבר 2009//קריאה וכו' [בתווך: עולמות יצירה נפגשים, מס' 1]. 24 במרץ 2010//ציייר לי כבשה: על איור ספרי ילדים בישראל [בתווך: עולמות יצירה נפגשים, מס' 2]. 5 במאי 2010//האין: בין אמנות ומדע, בשיתוף עם מוזיאון המדע, ה-10 ביוני 2010.//על החושני באמנות, הכנס השנתי השביעי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 28 בנובמבר 2010//זוג או פרד: יוצרים/חוקרים/משוחחים. 4 בינואר 2011 // נוסטלגיה: להחזיר עטרה ליושנה. בשיתוף המחלקה לאמנות ותוכנית התואר השני באמנויות. 6 באפריל 2011//אקראיות: בין מדע לאמנות. בשיתוף מוזיאון המדע. 9 ביוני 2011. קונפליקט. הכנס השנתי השמיני של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 18 בדצמבר 2011//מיכל הספר: בין צורה לתוכן. המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בשיתוף עם המחלקה לתקשורת חזותית. 21 במרץ 2012 // להחזיר את הדיוקן: דימוי, זיכרון, שואה. בשיתוף אגף המוזיאונים יד ושם ומכון ון ליר, 6 במאי 2012 // תרבות חזותית במאה ה-19. בשיתוף המכון הצרפתי ת"א. 22 במאי 2012 בבצלאל, 23 במאי 2012 במכון הצרפתי//אדם-מכונה. המחלקה להיסטוריה ותיאוריה בשיתוף עם מוזיאון המדע ירושלים. יוני 2012//בין שקט להשתקה. הכנס השנתי התשיעי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 16 בדצמבר 2012 // Just Kidding כנס אקדמי על עיצוב לילדים. בשיתוף המחלקה לתקשורת חזותית. 6 במאי 2013 // של נעליך מעל רגליך: נעליים בתרבות החזותית. בשיתוף המחלקה לצורפות ואופנה. 23 במאי 2013 // חי צומח סינתטי. בשיתוף מוזיאון המדע בירושלים. 12 ביוני 2013 // פרקטיקה ביקורתית: מחקר בסביבה חזותית וחומרית. הכנס השנתי העשירי של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 29 בדצמבר 2013 // קראפט בתרבות חומרית עכשווית, כנס לזכרו של פרופ' עמי דרך. 22-21 במאי 2014//האותנטי בתרבות העכשווית. הכנס השנתי האחד עשר של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 21 בדצמבר 2014//הדימוי הנעדר. בשיתוף המחלקה לצילום. 16 במרץ 2015//ביקור-ביקורת. כנס בשיתוף דקנאט הסטודנטים. 27 ביולי 2015. "חלום בהקיץ": 110 שנים ליסוד האקדמיה לאמנות ועיצוב בצלאל. הכנס השנתי השניים עשר של המחלקה להיסטוריה ותיאוריה, 27 בדצמבר 2016//אמנות / ישראלית: אמנים, מדינה, אליטות. כנס בשיתוף המחלקה לאמנות. 19 במאי 2016.

פירוט מערכת הלימודים

שנה א'
קורסי חובה שנתיים לכלל הסטודנטים בבצלאל

110-3 אמנות מודרנית

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר איגור ארנוב

הקורס מציג את הציור, הפיסול, האדריכלות והעיצוב באמנות המודרנית מתקופת המהפכה הצרפתית בשלהי המאה ה-18 ועד ימינו. נעסוק בהתפתחות הזרמים האמנותיים העיקריים, מהניאו-קלאסיקה בסוף המאה ה-18 ועד לפוסט-מודרניזם בימינו. נשאף להדגים את השתקפותם של רעיונות חדשים דרך ניתוחן של יצירות האמנות. מטרתו של הקורס להעניק לסטודנטים את הכלים להבנתן של יצירות האמנות בקונטקסט התרבותי החברתי וההיסטורי.

110-2 אמנות מודרנית

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר רונית שטיינברג

הקורס יציג סקירה כרונולוגית של התפתחות האמנות המערבית מן המהפכה הצרפתית בשלהי המאה ה-18 ועד ימינו, תוך התייחסות להקשרים ההיסטוריים, החברתיים והתרבותיים שבתוכם היא נוצרה. במהלך השעורים נתמקד באמנים, ביצירות אמנות, בזרמים ובסגנונות אמנותיים מרכזיים, וכן בטקסטים חשובים שנכתבו על ידי אחדים מאמנים אלה. הקורס יפתח בדיון בעקרונות הניאו קלאסיקה כפי שהם באים לידי ביטוי באדריכלות, פיסול, ציור ורישום. לאורך סמסטר א' נדון בזרמים אמנותיים נוספים שהתפתחו במאה ה-19, כמו הרומנטיציזם, הנטורליזם, הריאליזם, האימפרסיוניזם, הפוסט אימפרסיוניזם ואמנות סוף המאה. סמסטר ב' יוקדש לאמנות המאה העשרים, ויעסוק באמנים ובזרמים מרכזיים כמו הפוביזם, הקוביזם, האקספרסיוניזם הגרמני, הדאדא, הסוריאליזם, האקספרסיוניזם המופשט, אמנות הפופ, אמנות מינימליסטית, אמנות מושגית, ואמנות פוסט מודרנית. לצד דיון בזרמים אלה, נעסוק גם במגמות חוזרות באמנות המודרנית, כמו משיכה אל האחר; האדם והטבע; אמנות וטכנולוגיה ועוד.

110-7 אמנות מודרנית

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר עדינה קמיאן-קשדן

הקורס יעסוק בהתפתחות האמנות המערבית מאז המהפכה הצרפתית ב-1789 ועד ימינו, ישרטט את ציר תולדות האמנות ב-200 השנים האחרונות ויבחן את מטוטלת התנועות והזרמים שפעלו בתקופה זאת מנקודות מבט כרונולוגית ותמאטית. במהלכו, נדגים אופני ניתוח שונים של יצירת האמנות ונמקד את תשומת הלב באמצעיה הפורמליים ובהבנת משמעותה ההיסטורית, החברתית והתרבותית בעיני האמן ובעיני המתבונן. עוד יידונו אוצרות ועיצוב של תערוכות מרכזיות, כתבים, מנשרים למיניהם וראיונות עם אמנים. בסמסטר א' נעסוק בזרמי האמנות שהתפתחו במאה ה-19, כשאי-יציבות פוליטית, תיעוש, אימפריאליזם וצמיחת התרבות הפופולרית השפיעו עמוקות על החוויה המודרנית ועל דרכי הביטוי שלה. סמסטר ב' יוקדש לתנועות ומגמות עיקריות באמנות המאה ה-20, יערוך השוואות בין-תרבותיות וידגיש את ריבוי המדייות המאפיינ את המודרניזם והפוסט-מודרניזם.

9900050-1 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר דרור פימנטל
9900050-2 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר אשר סלה
9900050-3 מושגי יסוד בתרבות, ד"ר אליה ברטל
מסטר א', 2 ש"ס, 1 נ"ז
יום א' 16:00-14:30

קורס זה מציג מבוא היסטורי ביקורתי למושגי היסוד העיקריים שפותחו במסורת האינטלקטואלית המערבית. בקורס נבחן את חשיבותם של מושגים אלה בהקשרים תרבותיים שונים ומתוך אמונה שהללו ירכיבו עבור קהל הסטודנטים מעין ארגז כלים מחשבתי בסיסי אשר ילווה אותם בהמשך לימודיהם העיוניים והמעשיים באקדמיה. הקורס עוקב אחר שלוש תקופות עיקריות (אפיסטמות לפי פוקו) של המחשבה המערבית: הראשונה היא העת הקלאסית כלומר התרבות ההלניסטית והרומית, השנייה היא העת המודרנית בין הרנסאנס לבין הנאורות והאחרונה היא זו של ביקורת המודרנה כפי שהתפתחה בין המאה ה-19 למאה ה-20. לגבי כל אחת מהתקופות נבחן באופן סינכרוני את המשמעות של מושגי היסוד בהקשר ארבעה תחומי שיח: האונטולוגי - העוסק בשאלות אודות מהות והיש; האפיסטמולוגי - העוסק בתנאי האמת ובגבולות ההכרה האנושית; האסתטי - העוסק במחשבה אודות האמנות והגדרת היופי; האתי-פוליטי - העוסק בוויכוח הציבורי מסביב לצדק, חופש, אחריות ומשפט.

9900055-1 מבוא לתרבות חזותית, ד"ר אילת זהר
9900055-2 מבוא לתרבות חזותית, ד"ר אהד זהבי
9900055-3 מבוא לתרבות חזותית, ד"ר אורלי שבי
מסטר ב', 2 ש"ס, 1 נ"ז
יום א' 16:00-14:30

המושג "תרבות חזותית" חדר לדין האקדמי כשדה מחקר בסוף שנות השבעים, על רקע המשבר המחקרי וקריסת ערכי המדרג המודרניסטיים. משבר זה לווה בהבנה כי הדימויים על כל סוגיהם - מצוירים, צילומים וסרטים ועד דימויים של מציאות וירטואלית - נהפכו למרכזיים ודומיננטיים בחיי היומיום. כמו כן, התפתחויות טכנולוגיות אפשרו את עיצובם של מכשירים המגבירים את יכולת הראייה הטבעית של האדם, כמו גם ייצור וצריכה של דימויים בקלות יתרה. הצורך להבין את משמעותם של דימויים ואת השפעתם על הסובייקט כיחיד ועל התרבות ככלל עומד במרכזו של תחום מחקר זה. בשיעור נסקור חיבורים של הוגים מרכזיים כגון מרקס, פרויד ופוקו, שעיצבו וניסחו שאלות מרכזיות בשדות מחקר שונים, אולם הללו נהפכו למשמעותיים גם בהבנת תהליכים בתרבות החזותית. באמצעותם נגבש ונעצב את הכלים האנליטיים ואת המושגים המאפשרים ניתוח ביקורתי ליצרני ולצרכני הדימויים בחברה ובתרבות העכשוויות. בין שאר הנושאים נעמוד על שאלות של יחסי כוח ומשטור, תרבות הצריכה והראווה, פסיכואנליזה ויחסי מגדר, פוסט-קולוניאליזם וגלובליזציה.

שנה א'
קורסי חובה עיוניים למחלוקת – הפירוט להלן על-פי מחלקות

מסטר א'

ארכיטקטורה

1023771 תולדות הארכיטקטורה א': העת העתיקה וימי הביניים

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר נעמי מאיר-דן

קורס זה יוקדש לעיון בתולדות האדריכלות המערבית מאז המאה החמישית לפנה"ס ועד למאה ה-14: האדריכלות היוונית, האדריכלות הרומית והאדריכלות של ימי הביניים (האדריכלות הנוצרית-מוקדמת, האדריכלות הביזנטית, האדריכלות הרומנסקית והאדריכלות הגותית). הדיון יהיה כרונולוגי במהותו, כאשר כל אחד מהפרקים יילמד תוך בחינת זיקתה של האדריכלות הן לאירועים, לנסיבות, למהלכים ולהלכי הרוח התקופתיים הן לאדריכלות העבר ולמבנים קיימים. לשון אחר, היצירה האדריכלית תנותח בהקשרים השונים (פיזיים, חברתיים וכלכליים, טכנולוגיים ומדעיים, מדיניים ודתיים, תרבותיים ואמנותיים) שבהם נעשתה ושאליהם נועדה, מזה, וכחוליה בשרשרת של תולדות האדריכלות, מזה. את הקורס כולו יפתח דיון כללי במהותם של לימודי תולדות הארכיטקטורה במסגרת של לימודי ארכיטקטורה (באקדמיה לאמנות ועיצוב). הדיון בכל אחד מהפרקים ייחתם בהפניית מבט ליצירות אדריכלות מן העת החדשה (ואף זו העכשווית) השואבות השראה מתת הפרק האמור. מטרתו של מהלך זה היא להציג את מעשה האדריכלות כמי שמושפע מהמורשת האדריכלית (של העבר) והשיח האדריכלי (של ההווה), מחד גיסא, ומשפיע על מהלכים אדריכליים ותרבותיים (של העתיד), מאידך גיסא. לצד העובדה שהקורס מחויב להיבט ההיסטורי-כרונולוגי, ינוצל כל אחד מהפרקים לדיון בסוגיה מהותית כלשהי ללימוד תולדות הארכיטקטורה, בפרט, והתרבות החזותית, בכלל (למשל: יחסי גומלין בין אדריכלות לאמנות, מזה, ובין אדריכלות למרחב הבנוי/ הנופי, מזה; פונקציה וסמל; מסורת וחדוש).

עיצוב קרמי וזכוכית

2800139 תולדות הקרמיקה: מבית היוצר של "האדם הנבון" למקומה של הקדרות

בעולם מתועש חומרי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ג' 8:30-10:00

מיכל ברושי נחמני

היכן, מתי ומדוע החלו בני האדם ליצור כלים ומכלים מחומר? מה היה מקומו של הקדר בתרבויות קרובות ורחוקות? נעסוק במקומה המרכזי של הקרמיקה באדריכלות צנועה ומפוארת, בחידושים טכנולוגיים שליוו את ייצור הקרמיקה ובדיאלוג האמנותי הסוער בין המזרח למערב. ניווכח כיצד קשורה הקרמיקה להמצאת הכתב, לאופנת שתיית התה, הקפה והקקאו, לניסיונות לייצור זהב ולרדיפות דתיות. ולבסוף: כיצד הפך בית היוצר המסורתי למפעל, והמפעל - לסטודיו של האמן היחיד.

תקשורת חזותית

1800130 מעיצוב גרפי לתקשורת חזותית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר אורי ברטל

קורס המבוא נועד להציג את היסודות השונים של העיצוב הגראפי (טיפוגרפיה, איור, לוגו, פרסום ועיצוב אריזות, עיצוב אינטראקטיבי ואנימציה), התיאוריה של העיצוב הגראפי (מהי תקשורת ושפה חזותית לעומת שפה מילולית? כיצד אובייקט חזותי מקבל משמעות?), ההיסטוריה של העיצוב הגראפי במאה ה-20 (כוחות משפיעים, תנועות אמנותיות, מעצבים חשובים והצגה של העיצוב הגראפי בהקשר של עיצוב הארכיטקטורה של התקופה), תולדות האות והעיצוב הגראפי בישראל.

צילום

2800141 מבוא להיסטוריה של הצילום – שנתי

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

רועי בושי

הקורס "היסטוריה של הצילום" בוחן את פרקטיקת הצילום בהקשריה הרחבים-מערכתיים-תקשורתיים, כתופעה חברתית-תרבותית מרכזית בעידן המודרני, ולא רק ככלי אומנותי. הקורס מציג דרכים שונות להביט על העבר המורכב של המדיום. הוא נבנה בשני צירים עיקריים: ציר תמטי (לפי נושאים) וציר כרונולוגי (ציר הזמן). נבחן בו כיצד שינויים היסטוריים, טכנולוגיים, חברתיים ותיאורטיים משפיעים על הדרך בה מייצרים וצורכים תצלומים. ננסה להבין מה הרלוונטיות של ההיסטוריה של הצילום לעבודה של צלמים ואמנים היום. הקורס דן בצילום מראשיתו ועד אמצע המאה ה-20. בהרצאות נדון בשלל חומרים ויזואליים מרתקים; תצלומי משטרה, רפואה, פסיכיאטריה, פתולוגיה, גלויות אוריינטליסטיות, רפרודוקציות של ציורי-מופת; יצירות אמנות אייקוניות של גדולי הצילום; תיעודיים היסטוריים של מלחמות, זוועות ושינויים חברתיים.

אמנות

2800125-1 אמנות בישראל – מקום המדינה ועד היום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר רונית שטיינברג

הקורס יעסוק באמנות החזותית אשר נוצרה והוצגה בארץ מאז קום המדינה ועד ימינו. במהלכו תוצג האמנות הישראלית על פי רצף כרונולוגי ובהתייחס לתמות מרכזיות. המבט הכרונולוגי יחולק לעשורים תוך עמידה על האירועים בארץ והשפעתם על עולם היצירה. הפירוט התמטי יציג נושאי חתך מרכזיים, המעסיקים את שיח התרבות בישראל כגון, שואה, מלחמות, מתח חברתי, פוליטיקה ועוד. בנוסף יציג הקורס גם את הגישות ההיסטוריוגרפיות כלפי האמנות הישראלית, את המוזיאונים המרכזיים ואת הלכי הרוח הרוחשים בשדה זה, אשר מייצגים כולם את מורכבותה של הזהות הישראלית מאז ועד היום.

אמנויות המסך

2800128 מבוא להיסטוריה של הקולנוע, א'

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר אוהד לנדסמן

קורס זה יציע סקירה סלקטיבית של נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע, החל מהצעצועים הפרוטו-קולנועיים במאה ה-19 ועד לתקופת מלחמת העולם השנייה. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי והאסתטי בו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כגון האקספרסיוניזם הגרמני או הריאליזם הפואטי בצרפת), וליוצרים קולנועיים נבחרים אשר הצליחו לשמור על סגנונם הייחודי בתוך המסגרות בהן פעלו (כגון סרגיי אייזנשטיין, אורסון וולס או צ'רלי צ'פלין). מסענו הכרונולוגי יתמקד לא רק בהשתכללותו של הקולנוע הבדיוני, אלא גם בהתפתחותו של הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם ולאורך השנים. נציע פרספקטיבות היסטוריות ואסתטיות שונות לגבי האבולוציה של שפת הקולנוע, נבחן את השפעתן של התפתחויות טכנולוגיות (כמו סאונד וצבע) על מסורות סגנוניות בקולנוע, ונעריך את חשיבותם של הז'אנר הקולנועי ותיאורית ה"אוטר" ככלים מרכזיים לניתוח והבנה של ההיסטוריה של הקולנוע. ההרצאות תלוונה בהקרנת קטעים מתוך סרטים ובקריאות שבועיות.

עיצוב תעשייתי

1800131 אנתרופולוגיה ועיצוב תעשייתי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר יונה וייץ

שדה העיצוב התעשייתי מזהה את העיצוב כסביבה (environment) הפועלת בצמידות להקשרים חברתיים, תרבותיים, כלכליים ופוליטיים. בכדי להבין את ההתכתבות בין סביבת העיצוב לבין דינאמיקות אלו נעסוק ב"שפת רחוב" תוך התמקדות מיוחדת בשווקים ובקניונים. במסגרת הקורס יילמדו חומרים תיאורטיים הבוחנים סוגיות יסוד כגון השפעת אווירת העיצוב (atmospherics) על חווית משתמשים, האינטראקציה בין יחידים לחפצים לארכיטקטורה מרחבת, פרמטרים סביבתיים (כגון אור, ריח, טמפרטורה, רעש מוסיקה וכיוב') וסביבה הוליסטית, המתח בין המקומי לגלובאלי בשפת העיצוב, והאסטרטגיה של תיאטרון על מציאותי (hyperreal theatrical) ככלי עיצובי. במהלך הקורס נקיים תרגיל בשטח המפגיש בין תכני הקורס לאסטרטגיות מתודולוגיות (תצפית וראיון) המשמשות ב-User based design.

צורפות ואופנה

1800114 מבוא לתולדות הלבוש למסלול אופנה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

מיכל קרייזברג

הקורס יבחן את משמעויותיו ותפקידיו של הבגד בהיבטיו השונים ובהקשריו המשתנים כגון: האמנותיים, הכלכליים, החברתיים, התרבותיים, הפוליטיים והמגדריים, כפי שהם עיצבו את ההיסטוריה של התרבות המערבית מתקופת יוון הקלאסית ועד למאה ה-19, על פי סדר כרונולוגי. הדיון יעשה תוך מעקב אבולוציוני הקושר בין מקום וזמן ובין סובייקט וחברה, שזיקתם והשפעתם על ההיסטוריה של הבגד, ולהיפך, הינם מהותיים ובלתי ניתנים להפרדה. העיסוק בבגד יעשה תוך התייחסות לגזרות, צבעוניות, וטקסטורות, המגלמות בתוכן את הנרטיב המלא של תולדות הבגד, הלבוש והאופנה.

1800124 מבוא לתולדות הצורפות עד המאה ה-20 למסלול צורפות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

פרופ' עינת לידר

במסגרת הקורס 'מבוא לתולדות הצורפות' ילמדו פרקים נבחרים מההיסטוריה של התחום, החל מימי קדם ועד לראשית המאה ה-20. הקורס יתנהל במסגרת של שבעה מפגשים בני שלוש שעות כל אחד.

בשיעור הראשון יינתן מבוא כללי על המוקדים המשפיעים בתחום הצורפות כיום בעולם (ארכיונים ובתי ספר מובילים, עיתונים ופרסומים, ירידים מרכזיים, וכדומה). בשיעורים הבאים נתמקד בתקופות היסטוריות שונות בתחום הצורפות דרך פריזמה מסוימת (יוצר, תנועה, בית מלאכה או מטרה) ועל פי נושאי חתך: התפתחות המושג והמקצוע / חומרים, כלים, מיכון ושיטות עבודה / היבטים צורניים עיצוביים ואמנותיים / השפעות ותרומות תרבותיות-חברתיות-כלכליות ועוד. בתום הקורס תינתן/יתבקש כל סטודנט/ית לכתוב עבודה מסכמת על אחד מהנושאים הנדונים.

סמסטר ב'

ארכיטקטורה

120 תולדות הארכיטקטורה ב': מהרנסנס עד המאה ה-19

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר רחל רפפורט

קורס מבוא כרונולוגי הן בתמורות החלות בארכיטקטורה החל מראשית תנועת ההומניזם במאה ה-15 ועד המהפכה התעשייתית השנייה בסוף המאה ה-19. הקורס סוקר את התפתחות האדריכלות בתקופות הרנסנס הראשון והשני, המנייריזם והבארוק עד לשקיעתו; הקורס ממשיך ולומד את השפעת תנועת ההשכלה והמהפכה התעשייתית על הארכיטקטורה: ארכיטקטורה אוטופית, ניאוקלאסיציזם, היסטוריציזם אקדמי, חלוצי הבנייה בברזל, זכוכית ופלדה, תנועת האמנות ואומנות ואר נובו. הדיון מתמקד בהבנת הרעיונות המנחים של התקופות והזרמים השונים ובזיהוי הביטוי של אותם הרעיונות ביצירה האדריכלית. מודגש במיוחד תהליך התפתחות גיבוש הקו האישי של המתכננים השונים, נושא החשוב לסטודנט לארכיטקטורה, החווה בעצמו תהליך דומה.

צורפות ואופנה

2800138 מבוא לאופנה במאה ה-20

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

מיכל קרייזברג

הקורס ידון במושג 'אופנה' כחלק מהז'רגון המילולי והמושגי של המאה ה-20. כמושג נבחן את השפעת האופנה ויכולתה להיות מושפעת בעצמה משדות תרבותיים נרחבים. הדיון יעשה תוך מעקב אבולוציוני הקושר בין קידמה וטכנולוגיה לשינויים בגזרות, טכניקות, לכדי חידושים והתפתחויות המוכרים לנו באופנה של גברים ונשים בעידן המודרני והפוסט-מודרני. העיסוק באופנה יעשה במקביל לדיון וניתוח התפתחויות מקבילות תרבותיות כגון: עשייה אמנותית, ספרותית, מוסיקלית, אדריכלית, התייחסות לעיצוב פנים ומוצר, שזיקתם לאופנה של המאה ה-20 הינה מובהקת וקוהרנטית ומדגישה את היות ה'אופנה' חלק בלתי נפרד מיחסי סובייקט וחברה.

עיצוב תעשייתי + עיצוב קרמי וזכוכית

2800127 עיצוב ותרבות חומרית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר ראובן זהבי

בקורס נעסוק בסקירה ודין בסוגיות שבין עיצוב, טכנולוגיה ותרבות חומרית. נעקוב אחר התהוות תרבות הצריכה דרך סוגיות נבחרות המלוות את העיצוב. נתחיל את הקורס בהצגת מספר מושגים תיאורטיים ותהליכים אופייניים שיהוו בסיס להמשך הקורס: הטכנוספרה, תיאוריות של התפתחות טכנולוגית, מאפיינים של תרבות חומרית, פרולטריזציה ועוד. בהמשך הקורס נעמוד על שני מקרי בוחן: הראשון בו נדון יהיה סוגיית הזמן. נבחן מקרוב שעונים ומכשירים למדידת הזמן מצד התפתחות העיצוב בעקבות הטכנולוגיה מחד והשלכותיהם על התרבות החומרית ותפיסת הזמן החברתית מאידך. מקרה בוחן שני בו נדון יהיה תרבות האוכל, עיצוב שולחן וכלי האוכל ומנהגי השולחן. נעקוב אחר חוליות מרכזיות בעיצוב בהקשר של חומר אורגני: המזון. נתרכז במעבר לעידן התעשייתי בתזונה וממנו לעידן הפוסט תעשייתי. נבחן, לבסוף, את סוגיית תפקיד המעצב על רקע המכניזציה, התיעוש והתפשטות חברת הצריכה ההמונית. נדון בהתמודדות של מעצבי זמננו עם ההשלכות של תהליך זה על הסביבה ובניסיונות להעמיד גישות עיצוביות חלופיות.

אמנויות המסך

2800130 מבוא להיסטוריה של הקולנוע, ב'

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר אוהד לנדסמן

קורס זה, המהווה המשך לחלקו הראשון בסמסטר א', ימשיך להציע סקירה סלקטיבית של נקודות ציון מכריעות בהתפתחות ההיסטורית של אמנות הקולנוע, החל מפריחת הקולנוע האירופאי לאחר מלחמת העולם השנייה, דרך המהפכות הפוליטיות והאסתטיות בקולנוע העולמי של שנות השישים, ועד לעלייתן של מסורות לאומיות חדשות בקולנוע של המאה ה-21. תשומת לב מיוחדת תינתן לקונטקסט הלאומי, הכלכלי, הפוליטי והאסתטי בו צמחו תנועות קולנועיות דומיננטיות (כגון הגל החדש הצרפתי או הניאו ריאליזם האיטלקי), וליצרים קולנועיים נבחרים אשר הצליחו לשמור על סגנונם הייחודי בתוך המסגרות בהן פעלו (כגון אלפרד היצ'קוק או סטנלי קובריק). מסענו הכרונולוגי יתמקד לא רק בהשתכללותו של הקולנוע הבריטני, אלא גם בהתפתחותו של הקולנוע התיעודי והניסיוני ברחבי העולם ולאורך השנים. נציע פרספקטיבות היסטוריות ואסתטיות שונות לגבי האבולוציה של שפת הקולנוע, נבחן את השפעתן של התפתחויות טכנולוגיות (כמו הקולנוע הדיגיטלי) על מסורות סגנוניות בקולנוע, ונעריך את חשיבותם של הז'אנר הקולנועי ותיאורית ה"אוטר" ככלים מרכזיים לניתוח והבנה של ההיסטוריה של הקולנוע. ההרצאות תלוונה בהקרנת קטעים מתוך סרטים ובקריאות שבועיות.

אמנות

2800132 לחשוב אמנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:30-14:00

ד"ר דרור פימנטל

יצירת האמנות הגדולה היא ישות חידתית, שפרשנותה נמשכת לאינסוף. ועם זאת, עלינו – כעדים של מעשה האמנות – מוטלת החובה להלשין אותו, כלומר, לתת לו ביטוי בלשון, שכן בכך אנו מבטיחים את שרידותו. בקורס נתבונן ביצירות אמנות קלאסיות ומודרניות, בינלאומיות וישראליות, ונדון בדרכים האפשריות לחשוב אותן ולתת להן ביטוי בלשון. בתוך כך ירכשו משתתפי הקורס ארגז כלים תיאורטי, שיאפשר את שכלול המחשבה הביקורתית על מעשה האמנות.

תקשורת חזותית

2800143 היסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל

2 ש"ס, 1 נ"ז

14:00-12:30

לירון לביא טורקניץ

בבחינת ההיסטוריה של העיצוב הגרפי בישראל ניתן לזהות מגמות עיצוביות, נושאי עיסוק וטכניקות המותאמות לזמן. בקורס זה, תערך סקירה של צמיחת התחום בארץ ישראל טרם הכרזת העצמאות, דרך ימיה הראשונים של מדינת ישראל והעיצוב לה נדרשה וגיבוש השפה הוויזואלית הישראלית ועד להתפוררותה כיום. מתוך הנושאים בהן יעסוק הקורס: השראות והשפעות שהגיעו גם הן כמו מהגרות לארץ לאורך השנים, עולמות הדימויים והטיפוגרפיה אשר שימשו את המעצבים, הזהות הישראלית אשר התחזקה דרך סמלים ספציפיים, האידיאולוגיה אשר הוחלפה בביקורת, הטכנולוגיה והשפעתה, עיצוב ישראלי בימינו כאשר הגבולות הגיאוגרפיים מיטשטשים. הקורס יבחן את המהלכים החשובים שהתרחשו בעיצוב הישראלי לאורך השנים, דרך התבוננות חברתית, פוליטית והשימושיות שלו. העיצוב הישראלי, אליו אנו רגילים והוא טבוע ביומיום שלנו נוצר בתנאים מסוימים ומסיבות מסוימות עליהם נתעכב בשיעורים. בקורס תודגש החשיבות של הסתכלות ביקורתית אל העבר יחד עם התבוננות מפרה כלפי העתיד.

מעצב שיכיר את שיתרחש במרחב המקומי בו הוא חי, ואת ההיסטוריה שקדמה לעיצוב הקיים כיום, יבין איך עליו לעצב ומדוע ויהיה בהכרח מעצב אינטליגנט יותר אשר עובד ברגישות גבוהה.

102-2 תולדות האמנות

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר נעמי מאירי-דן

קורס זה יוקדש לעיון בתולדות האמנות המערבית בין המאה השביעית לפנה"ס למאה ה-17: האמנות היוונית, האמנות הרומית, אמנות שלהי העת העתיקה ותקופת הנצרות המוקדמת, אמנות ימי הביניים, אמנות הקדם רנסנס והרנסנס, המנייריזם והבארוק. כל אחד מהפרקים יילמד תוך בחינת זיקתה של האמנות הן לאירועים, לתרבות ולהלכי הרוח התקופתיים ו/או האישיים הן לאמנות העבר. לשון אחר, יצירות מתחומי הציור (האיור והפסיפס), הפיסול (והתבליט) והאדריכלות תיבחנה בהקשרים השונים (חברתיים וכלכליים, טכנולוגיים ומדעיים, מדיניים ודתיים, תרבותיים ואמנותיים) שבהם נעשו ושאליהם יועדו, מזה, וכחוליה בשרשרת של תולדות האמנות, מזה. כמו כן, לאורך כל הקורס תוצג אפשרות השפעתה של האמנות המערבית בפרק הזמן האמור על האמנות בעת החדשה (כולל זו העכשווית). דגש מיוחד יושם על יצירות מופת, מתוך כוונה לערוך דיון בהתנהלותה של האמנות בין העבר (שממנו היא שואבת השראה), ההווה (שעמו היא מקיימת דיאלוג) והעתיד (שעליו אפשר והיא משפיעה, באופן זה-או-אחר).

לצד העובדה שהקורס מחויב להיבט ההיסטורי-כרונולוגי, ינוצל כל אחד מהפרקים לדיון בסוגיה מהותית כלשהי ללימוד תולדות האמנות, בפרט, והתרבות החזותית, בכלל (למשל: הזיקה למציאות; מרכז ופריפריה; יחסי גומלין בין אדריכלות לאמנות ו/או בין טקסט לדימוי; מסורת וחידוש).

102-1 תולדות האמנות

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

שרה בנינגה

מדוע המלך המצרי אחנתון נראה בדיוקנאותיו כמו מלכת דראג? מדוע האינקוויזיציה הזמינה את הצייר ורונזה לשימוע? מה פשר החיור של הגברים בפסלים יווניים ושל המונה לזיה? מדוע בורומיני בנה קפלה בצורת דבורה? מי הן הדמויות בעלות ראש כלב בתבליט כנסיה רומנסקית? כיצד הרמיזות ההומו-ארוטיות בפסל דוד של דונטלו עולות בקנה אחד עם המסר הפוליטי שלו? ואיזה פסל מן המאה ה-13 סיפק השראה לדמותה של המכשפה בסרט "שלגיה" של וולט דיסני? בשאלות אלה ואחרות נדון בקורס זה, אשר סוקר את אמנות העת העתיקה והקלאסית, אמנות ימי-הביניים ואמנות הרנסנס והבארוק.

102-3 תולדות האמנות

שנתי, 2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר רוני עמיר

הקורס יסקור את תולדות האמנות ואת התפתחותה למן העת העתיקה ועד למאה השבע עשרה. בחלקו הראשון נדון ביצירות אמנות ממצרים, ממסופוטמיה ומהים האגאי וכן באמנות יוונית ורומית. בחלקו השני של הקורס נעסוק באמנות בימי הביניים, ברנסנס ובבארוק. הקורס יקנה כלים לניתוח יצירות אמנות וילמד למקמן במרחב גיאוגרפי, היסטורי ותרבותי, תוך היכרות עם סגנונות משתנים ואמנים בולטים. הבנת תולדות האמנות ברצף היסטורי תקנה בסיס להעמקת ולהעשרת היצירות של האמן העכשווי.

**ארכיטקטורה
שנתי**

2800129 תולדות האדריכלות במאה ה-20: תרבות, חברה וכלכלה
4 ש"ש, 2 נ"ז קורס, 2 נ"ז תרגיל
יום ה', 10:00-08:30 (קורס), יום ה', 12:15-10:15 בחלוקה לקבוצות פעם בשבועיים
(תרגיל)

אדר' עידו גינת – קורס
אדר' אורן אלדר - תרגיל
במחלקה לארכיטקטורה

בקורס זה נפענח את האופן בו משתקפים בשפה ובשיחה האדריכליים התהליכים ההיסטוריים שהתהוו בעולם במהלך המאה העשרים. נקודות המוצא להתבוננות זו נעוצה בתפיסה כי הסביבה האדריכלית היא סיסמוגרף רגיש המשקף שינויים חברתיים ותרבותיים, מעברים אידיאולוגיים, תמורות כלכליות והלכי רוח ומחשבה. קורס זה מהווה פרק המשך לסקירתה של ההיסטוריה האדריכלית עד העידן המודרני והוא מתמקד בתקופה שמתחילה בסוף המאה ה-19 ועד לראשיתו של המילניום השלישי. תחילתו של עידן זה בתהליכים כלכליים ופוליטיים שקירבו את התפוררות האימפריות הוותיקות והביאו לפרוץ מלחמת העולם הראשונה, המשכו בתמורות גלובליות מהותיות של שתי מלחמות עולם ובהתגבשותו של סדר עולמי חדש, ואחריתו בהתפרקותם של המוסדות הלאומיים המוכרים ועלייתם של כוחות כלכליים פרטיים. ייחודו של פרק זמן זה נעוץ בהיותו מעין הווה מתמשך שעדויותיו זמינות עבורנו ומבנות את הסביבה המיידית והמוכרת לנו. הקורס בנוי לאורך ציר הזמן והוא משרטט את התהליכים השונים שהתהוו בתקופה זו תוך הקבלה בין אירועים היסטוריים מרכזיים, עולם המושגים התרבותי ומגמות תכנוניות ואדריכליות. כמו כן, על מנת לייצר קונקרטיות של התהליכים ההיסטוריים, הקורס, יבחן תימות ונושאים חוצי זמן, על מנת לייצר קריאה גיניאולוגית של גישות אדריכליות שונות בהווה.

מסטר א'**אמנות + צילום**

1800123 אבני דרך: מגמות ויוצרים מרכזיים באמנות עכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז
יום א', 16:00-14:30
רותם רף

הקורס יציג תמות ויוצרים מרכזיים שהשפיעו על השיח האמנותי החל מסוף שנות ה-80 ועד היום, דרך סקירתן של תערוכות מרכזיות שהפכו לאבני דרך בהיסטוריה של האמנות העכשווית. הבחירה של הקורס להתמקד בתערוכות מרכזיות נובעת מהאופן המובהק שבו פרקטיקות אמנותיות ואוצרותיות הפכו להיות חלק בלתי נפרד זו מזו. דרך חקירה של התערוכות הללו נכיר אמנים עכשוויים מרכזיים, נדון בהשפעות של פוסט קולוניאליזם ופוליטיקה של זהויות על השיח האמנותי, נסקור את ההיסטוריה של מושגים כמו אמנות חברתית, אמנות מיצג, פוסט-אינטרנט ארט, ונבחן גישות אוצרותיות שונות כמו גם אלת השפעתה המעצבת של תיאוריה עכשווית על עולם האמנות עד היום.

תקשורת חזותית

1800121 מעצבים כמובילי חדשנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר פנינה דיאמנט כהן

משנות ה-90 של המאה ה-20 החלה הגדרת המושג עיצוב לחרוג ממשמעותה הדיסציפלינארית המקורית ומאז מתחזקת המגמה לשלב מעצבים בתפקידי ניהול ופיתוח עסקי כמובילי החדשנות בתוך ארגונים. במציאות זו הפכה שאלה ה"למה?" לשאלה מכוונת בתהליך העיצוב לאור ההבנה כי העיצוב משולב תמיד בתוך תהליכים של שינוי מערכתי ואינו עומד בפני עצמו. שינויים בתקשורת החזותית מעוגנים בתוך הקשרים שיווקיים שמעוגנים בתוך הקשרים כלכליים, חברתיים, טכנולוגיים ותרבותיים רחבים יותר. פענוח של הקשרים אלו תובע מהמעצבים לשאול "למה?" הם נדרשים לבצע התבוננות מעמיקה בלקוחות שלהם ובלקוחות של הלקוחות שלהם, להתוודע למגמות החברתיות, לשיח של המתחרים ולצרכים הפיזיים והרגשיים של האנשים אליהם ממעונות עבודתם. מעצבים שיוועים "למה" ומצוידים בהבנת ההקשר בתוכו נטועים הפרויקטים, הנם בעלי סיכוי גדול יותר להוביל מהלכי חדשנות בעלי עומק ומשמעות. מטרת הקורס להטמיע בתודעת הסטודנטים שלב היערכות מקדים שימש בסיס לקבלת החלטות עיצוביות. לספק להם פרספקטיבה רב-תחומית שמתבססת על פרקים מתוך השיח הפילוסופי, הסוציולוגי, הפסיכולוגי והשיווקי ולהעניק להם מתודולוגיה ו"ארגז כלים" שיאפשרו להם לפתח עמדת הובלה הן בתוך קבוצות עבודה בחברות הגדולות והן כיועצים עצמאיים.

עיצוב תעשייתי + עיצוב קרמי וזכוכית + צורפות ואופנה מסלול צורפות

2800124 חומר למחשבה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר טל אלרואי פרנקל

מהו חומר? האם חומר הוא מצע ניטרלי או טעון? האם חומר הוא אמצעי או משמעות? מה הם היחסים בין חומר לטכנולוגיה וצורה? מה הם הערכים התרבותיים שחומר, טכנולוגיה וצורה נושאים? מה בין חומר לשפה? מה בין חומר לעיצוב, וכיצד מעצבים חומר באופן מנומק?

מטרת הקורס לבחון את עולם החומר כשפה מורכבת, המתקיימת בתוך משמעויות תרבותיות. הקורס יברר את יחסי הגומלין בין חומר לבין היוצר-החוקר, והתרבות שבתוכה הוא יוצר. הנושא יבחן באמצעות כלי מחקר אינטלקטואליים ופרקטיים, בהשראת רעיונות ממבחר דיסציפלינות – ביקורת התרבות ואמנות, פילוסופיה וספרות, סוציולוגיה ועיצוב, ובשילוב דוגמאות מתחומי הקראפט והעיצוב התעשייתי. בקורס ישולבו מרצים אורחים.

צורפות ואופנה מסלול צורפות

2600811 תיאוריות של לבוש

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

יעל טרגן

במסגרת הקורס נבחן את המעמד הפרדיגמטי של האופנה כדיסציפלינה הזוכה בעשורים האחרונים להכרה ולגיטימציה, הן כפרקטיקה בעלת משמעות במסגרת התרבות והן כשיח תיאורטי מחקרי באקדמיה. נעסוק בחשיבות ובמשמעות של לימוד תיאוריות של לבוש; נשאל מדוע, כמעצבים, אנו זקוקים לתיאוריה ביקורתית לצד תיאוריה יישומית; נסקור תיאוריות לבוש קלאסיות ונדון בסוגיות עכשוויות באופנה הקשורות בשאלות של אתיקה, גופניות, מציאות וירטואלית ועוד.

אמנויות המסך

1800113 קולנוע, וידאו ומדיה חדשה: היסטוריה, תיאוריה וביטויים בתרבות העכשווית
(למסלול וידאו)
2 ש"ס, 1 נ"ז
יום א' 16:00-14:30
רונן לייבמן

למרות שמצלמת הוידאו הביתית הראשונה פותחה רק באמצע שנות השישים, ההיסטוריה של הוידאו ארט התרחבה ואת שורשיה ניתן למצוא כבר בעבודות הקולנוע הניסיוניות של שנות העשרים והשלושים. מאידך, בשנים האחרונות הפך הוידאו התיעודי לחלק בלתי נפרד משדה האמנות העכשווית והוידאו ארט בפרט. מטרת הקורס היא למפות ולהכיר את התהליך אותו עבר הוידאו ככלי וכתוכן בשדה האמנות החל משנות החמישים ועד היום. מאז הופעתו שימש הוידאו כתחום השואב ומנהל דיאלוג עם תחומי יצירה שונים כגון קולנוע, פיסול, טלוויזיה, פרפורמנס ועוד. אופיו ההיברידי של הוידאו איפשר לו לשמור על נוכחותם של תחומים אלה במקביל ולהתפתח עימם.

2700640 להבין אנימציה (למסלול אנימציה)
2 ש"ס, 1 נ"ז
יום א' 16:00-14:30
ד"ר אוהד לנדסמן

במסגרת קורס זה ננסה להבין מהי למעשה אנימציה, האם היא שונה באופן מהותי מהסרט המצולם, ומדוע יש להבין את ההיסטוריה שלה כחלק מתוך ההיסטוריה של המדיום הקולנועי. נדון בשאלות תיאורטיות הנוגעות לאסתטיקה של האנימציה, כגון: האם ניתן לדבר על ריאליזם בסגנון עשייה אשר בבסיסו מפוברק, וכיצד הביאה תופעת ה"דיסניפיקציה" הכה דומיננטית לסגנון ה"היפר"-ריאליסטי באנימציה? מהן האסטרטגיות הנראטיביות והאסתטיות המיוחדות לאנימציה, וכיצד באות הן לידי ביטוי בשילובה בקולנוע המצולם או בתרומתה לקולנוע הדוקומנטרי? כיצד יש להבין את תפקידו הרטורי של הסאונד המלווה את התמונה האנימטורית? מה משמעותן של ההתפתחויות הדיגיטליות האחרונות בתחום וכיצד הן משכללות את שפת האנימציה? כחלק מהדיון התיאורטי בקורס נעבור בתחנות היסטוריות שונות בהתפתחותה של האנימציה, החל מהצעצועים האופטיים הטרומ-קולנועיים וניסוייו של אדוארד מייברינג' במאה ה-19, דרך האנימציה הניסיונית והאבסטרקטית, ועד למהפכת המחשוב באנימציה הדיגיטלית עם הופעתה של "פיקסאר". ההרצאות תלווה בהקרנת סרטוני אנימציה קצרים ובקריאות שבועיות.

שנה ב'
שיטות מחקר בתרבות חזותית וחומרית – חובה, סמסטר ב', 2 נ"ז

למחלקה לאמנויות המסך

2600829 יום א' 16:00-14:30 ד"ר אוהד לנדסמן
2600829-1 יום א' 16:00-14:30 לליב מלמד

למחלקה לאמנות

2600830 יום א', 16:00-14:30 ד"ר שאול סתר
2600830-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר איגור ארונוב

למחלקה לצילום

2600831 יום א', 12:00-10:30 ד"ר אילת זהר
2600831-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר רותי גינזבורג

למחלקה לצורפות ואופנה

2600832 יום א', 12:00-10:30 מיכל קרייזברג
2600832-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר טל אלרואי פרנקל

למחלקה לעיצוב תעשייתי

2600833 יום א', 16:00-14:30 ד"ר יונה וייץ
2600833-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר יונתן ונטורה

למחלקה לארכיטקטורה

2600834 יום א', **סמסטר ב'**, 16:00-14:30 אד' ד"ר ליאת סבין בן שושן
2600834-1 יום א', **סמסטר א'**, 16:00-14:30 סיגל בר ניר
2600834-2 יום א', **סמסטר ב'**, 16:00-14:30 סיגל בר ניר

למחלקה לתקשורת חזותית

2600835 יום א', 12:00-10:30 ד"ר נעמי מאירי דן
2600835-1 יום א', 16:00-14:30 ד"ר נעמי מאירי דן
2600835-2 יום א', 16:00-14:30 שגיא מעיין
2600835-3 יום א' 16:00-14:30 לירון לביא טורקניץ'

למחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית

2600836 ד"ר טל פרנקל אלרואי (נלמד במחלקה לעיצוב קרמי וזכוכית)

לקורס זה שני יעדים עיקריים: (1) ללמוד ולתרגל פרשנות וניתוח מובנה של האמנות, העיצוב והארכיטקטורה; (2) ללמוד ולתרגל שיטות מחקר מגוונות הייחודיות לפרקטיקות המקצועיות השונות ולנסח מהלכים מחקרניים אלו באמצעות כתיבה אקדמית. קורס זה יציג מתודולוגיות קריאה ומחקר המשמשות ללימוד התרבות החזותית והחומרית בראשית המאה ה-21. חלק מהמתודולוגיות הן מסורתיות (איקונוגרפיה, מחקר ארכיוני, מחקר פסיכואנליטי ו/או מחקר שדה איכותני) וחלקן חדשות ובעלות גוון היברידי המשלב בין מדעי הרוח למדעי החברה (mixed methods). המתודולוגיות השונות מניחות, כי יצירות חזותיות, מוצרים ו/או סביבות עיצוב אינן רק מבטאות תהליכים וכוחות סוציו-תרבותיים, כלכליים ופוליטיים, אלא גם משתתפות בשיתוף התרבות ומשפיעות על התהליכים והשיח האמורים. לכן, השאלות התיאורטיות והמתודולוגיות שמתנסחות בעולם האמנות והעיצוב/מתייחסות לא רק להיבטים האסתטיים, אלא גם לתפקיד ההיסטורי, הפוליטי, החברתי, התרבותי, התקשורתי והכלכלי של היצירה ו/או של הסביבה הנחקרת. מתודולוגיות אלו מציגות תפיסות עכשוויות פוסט-סטרוקטורליסטיות ששוללות את אפשרות לבנות מודל פרשני אחד וכולל. במסגרת הקורס

ילמדו הסטודנטים כיצד תפישות תיאורטיות ושיטות מחקר מגוונות משמשות בתור כלים פעילים ומטרימים בפרקטיקה המקצועית ו/או כיצד התהליכים והשלבים בפרקטיקה המקצועית משמשים כבסיס להבניית תיאוריה ומחקר. מן הטעם הזה, תיוחדנה קבוצות ספציפיות לכל מחלקה.

מסגרות בחירה שנים ב – ה'

שנה ב'
פרוסמינר
אחד מהרשימה להלן

9401232 פילוסופיה/קולנוע

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר דרור פימנטל

האם פילוסופיה יכולה לומר משהו בעל ערך על קולנוע? האם הקולנוע יכול לשאת מסרים פילוסופיים? בקורס נבחן את נקודת הממשק בין הפילוסופיה לקולנוע, ונחשוב על במאים כעל פילוסופים ועל פילוסופים כעל במאים. בהקשר זה, נבחן את האופן שבו נחשב מושג הממשי (The Real) בפילוסופיה, כמו גם את מופעיו בסרטים. בתוך כך נקרא טקסטים משל אפלטון, קאנט, בנימין, ניטשה ובודריאר.

9401209 המוות בתרבות המערב

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר אשר סלה

המוות הינו האירוע הטבעי ביותר אך גם תופעה תרבותית רבת משמעות בחייהם של בני האדם. הקורס יציג את התפתחות הגישות השונות כלפי המוות בהיסטוריה האירופאית משקיעתה של התרבות היוונית והרומית עד המאה ה-20, בעזרת פרשנות של העדויות האיקונוגרפיות של האומנות המערבית, מהציור ועד אדריכלות בתי קברות. כמו כן, ננתח קטעי פרזזה ושירה ומסמכים כגון צוואות, מצבות וכו'. על סמך המחקרים החלוציים של פיליפ אריאס, אדגר מורן ומישל פוקו נתחקה אחר תולדות המוות מהנוכחות של נושא האבל בהגות המערבית ועד הסתרת המוות בציוויליזציה הפוסט מודרנית. בנוסף, נעקוב אחר ההתפתחות של כמה topoi וסימבולים בתרבות המערבית בשני המילניומים האחרונים, כגון: מחול המתים, נישואי העלמה והמוות הגולגולת ושעון החול ואחרים.

9401243 "גלגל המתגלגל מעצמו"? מחשבות על הילד בחברה ובתרבות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר אהד זהבי

ניטשה אמר על הילד שהוא גלגל המתגלגל מעצמו – אז למה מנסים כל הזמן לגלגל אותו, לכוון אותו, להורות לו את הדרך? בפרוסמינר הזה נעמוד על היחס שלו זוכים ילדים וילדות באגפים שונים של החברה והתרבות: נבחן את התמונות שמציירות לנו הפסיכואנליזה והפסיכולוגיה ההתפתחותית, נברר מהן ההנחות שעומדות בבסיסן של גישות חינוכיות שונות ונקרא במבחר ספרי ילדים כדי לבדוק מהו דיוקן הילד שעולה מהם. אגב כך נשאל אם יש בכלל דבר כזה, "ילד", ואיך ראוי להתייחס לברייה האנושית בראשית ימיה.

9400236 מוזיקה, ארכיטקטורה, זמן, חלל

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר יעל כדורי

ארכיטקטורה ומוזיקה הן אולי שתי האמנויות הרחוקות ביותר. הראשונה – חומרית ונטועה היטב בעולם המעשי, ואילו השנייה – רוחנית ומופשטת. עם זה, ארכיטקטורה ומוזיקה הן גם קרובות מאוד: שתיהן לרוב אינן ייצוגיות אלא מתרכזות בצורניות טהורה, ושתיהן רגישות לשאלות של יחסי זמן וחלל, אקוסטיקה ויחסים מספריים. הקורס יעסוק בהשפעת הזיקה שבין מוזיקה, סאונד וארכיטקטורה על האמנויות היפות החל מתחילת המאה ה-20 ועד ימינו. במהלכו נבחן דוגמאות נבחרות לאופן שבו מזינה המוזיקה את המחשבה הארכיטקטונית כפי שזו באה לביטוי לא רק בתכנון מבנים כי אם גם בציור, בעיצוב חלל לתיאטרון, במיציבים, במוזיקה אקספרימנטאלית, בעבודות סאונד וביצירות תלויות חלל ספציפיות. ההשתתפות בפרו"ס אינה מותנית בידע מוקדם במוזיקה.

9400249 מוזיאונים ולאומיות

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר שמוליק מאירי

"מפקד, מפה, מוזיאון". אלו הם שלושת הסמנים העיקריים בהבניית מדינת הלאום, לשיטתו של בנדיקט אנדרסון (קהילות מדומיינות, 1999). בפרוסמינר זה נבקש להתמקד במוזיאונים ולהידרש לסוגיית מקומם בהבניית הלאומיות, בחיזוקה ובהנחלתה.

מה היא לאומיות?

מה הוא מוזיאון?

במוקד הדין תעמודנה הסוגיות הבאות: כיצד נרתמים/מגויסים כל תחומי הדעת, מאמנות והיסטוריה ועד מדע וטכנולוגיה, לחישול האתוס הלאומי תחת קורת הגג המוזיאונית? איזה תפקיד ממלאים המוזיאונים בעיתות של לאומיות משתנה/מתחדשת, כמו למשל באיטליה הפאשיסטית או ברפובליקות של ברית המועצות המתפרקת? מה מקומו של המוזיאון הלאומי במדינות רב אתניות כמו מדינות אמריקה (הצפונית והדרומית)? מה מקומה של קורבנות במוזיאון הלאומי? ובאיזו מידה מיצג המוזיאון הלאומי את הלאומיות והלאום? דגש מיוחד יושם בבחינת מקומם של מוזיאונים בלאומיות הישראלית תוך התמקדות בנושאי מפתח דוגמת הניסיונות (הכושלים והצולחים כאחד) לייצר קונצנזוס/קאנון רחב ככל שניתן, הפוליטיזציה של המוזיאונים, הגמוניה אל מול ריבוי נרטיבים היסטוריים/חברתיים, קבוצות שוליים וחתרנות "אנטי לאומית" בשיח המוזיאלי.

9401206 אליס בארץ הפלאות

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר ברוך בליך

מטרת הפרו"ס לעשות היכרות עם הסיפור 'אליס בארץ הפלאות' וסיפורים אחרים של לואיס קרול, וזאת על רקע מושגי יסוד בתרבות ההמונים, שעוצבו באמצע המאה ה-19, ואשר חלחלו לתרבות הפופולארית של המאה העשרים. לצד קריאת הסיפור נעשה היכרות עם מושגי הפרשנות שליוו את הסיפור, החל מפרשנות ספרותית-טכסטואלית, דרך הפרוש הקולנוע והאנימציה ועד לפרוש הפסיכואנליטי, אשר ניתנו לסיפור זה ולסיפורים אחרים שפורסמו במקביל. ננסה לעמוד על הממד התקשורתי של הסיפור – כיצד 'מעביר' קרול את רעיונותיו ונבדוק את מידת ההסוואה בה הוא נוקט כדי להשמיע את הביקורת שלו כלפי התרבות והחברה הוויקטוריאנית. בתוך כך נבדוק אמצעי תקשורת נוספים, עם דגש מיוחד על הקריקטורה והאנימציה, גם כן מתוך כוונה לבחון את 'כוחם' הביקורתי.

2700671 כאוס, אקראיות, אי-עיצוב

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

יז'י מיכלוביץ'

מושג הכאוס יידון תחילה על פני רבדי המשמעויות המרובות שלו (החל ממדעים מדויקים עד לשפת יום-יום): אי-סדר, אי-וודאות, עמימות, אי-מוגדרות, fuzziness, אקראיות, היעדר שליטה, כאוס כמציאות פיזית-חומרית, נפשית, חברתית, וחזותית, כמצב יחסי לעומת אבסולוטי, כאינספור גרסאות של עצמו, כאי-דחיסות ל-pattern, וכ"ד. תוך כדי כך נתייחס לייצוגים חזותיים של כאוס, כגון כתם, ערימה, אתר בניה, "בלגן", "ערפל", וכ"ד. מכאן נעבור לדיון במקומו של כאוס במיתולוגיות ותרבויות מסורתיות, תוך דגש על מיתוסים של בריאה, במיוחד מקומם של המים והבוץ במיתוסים אלה. בהמשך נתייחס להבניית מרחב פיזי בחשיבה דתית תוך השענות על מושג "ציר העולם" המחלק את המרחב למובנה מצד אחד וכאותי מצד שני, תוך דגש על הבניית מרחב א-דתית שהחלה עם המהפכה הקופרניקאית (הדחת כדור הארץ כמרכז היקום), תוך כדי בירור המושג של חלל מורפולוגי, כלומר אוסף כל האפשרויות של אורגניזם/אובייקט מסוים. תוך כדי כך נדון בקשר בין אי-סדר וטמאה במחקר אנתרופולוגי. מכאן נפנה לעיסוק בכאוס באמנות, ראשית כאוס כזרז תהליכי יצירה (החל מדה-ווינצ'י עד לתיאוריות פסיכולוגיות מודרניות), וכן בכאוס כנושא מובהק של עבודות אמנות (החל מציוריו של טרנר, כלה באמני הדאדא, עד לאמנות עכשווית ומושג "כאוס מהונדס"). לבסוף נדון במושג "אי-עיצוב", כלומר עיצוב ללא מעצב תבוני, כלה בארכיטקטורה של חיות, עד לתהליכים אנתרופיים (entropic), כגון בלאי, שחיקה, ריסוק, וכ"ד הפועלים של המציאות המעוצבת, במיוחד זו הארכיטקטונית.

9306671 דימוי התשוקה: מיניות, חריגה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר שאול סתר

המיניות היתה זה מכבר לתחום שמבעד לו מבין האדם את טבעו ואת תרבותו, את מאוויי וחרדותיו, את מקומו בעולם ויחסיו עם אחרות ואחרים; והופעתה של המיניות היא על דרך הסטייה - פריעת כבלי התרבות, היעדרות לתשוקות הנמוכות, התנהגות שלא כדרך הטבע, התעשקותן של סטיות מיניות. מפרויד ועד פוקו, מניטשה ועד אירגראיי, מיניות היא חריגה ואין מחשבת מיניות שאיננה גם מחשבת המיניות החריגה. בקורס זה נעקוב אחר דימוייה של התשוקה החריגה תוך קריאה בחטיבות מהתיאוריה של המיניות, הפמיניזם הרדיקלי והתיאוריה הקווירית, ובחינת גלגוליהן ביצירה האמנותית והחזותית של המאות ה-20 וה-21. נעסוק במיניות כחוק וכהסגת גבול, ביצרים בזויים ובגוף המקוטע, ביחס בין תשוקה, שיגעון ויצירה, במופעיו הלא נורמטיביים של המגדר ובאתגר החברתי שנושא הקוויר.

9400247 בדיון ומציאות בקולנוע הדוקומנטרי העכשווי

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר אוהד לנדסמן

בפרוסמינר זה נבחן כמה מהמגמות המרכזיות שחלו בקולנוע הדוקומנטרי העולמי בשלושים השנים האחרונות ונתמקד באופנים בהם אבחנות ברורות בין תיעוד לבין בדיה החלו לקרוס. נבדוק כיצד חוברים להם לאחרונה הדמיוני והעובדתי לשם יצירת אסטרטגיות תיעוד המניחות את מקומה הבלתי מבוטל של האמת היחסית והבלתי אובייקטיבית בתהליך ייצוג המציאות בקולנוע. כיצד מייצרים טענה לגבי המציאות בעזרת תצורות מתחדשות כגון הסרט הדוקומנטרי, הקולנוע ההיברידי, או האנימציה התיעודית? מהן הסיבות לתנופה הברורה של הקולנוע הדוקומנטרי האישי והסובייקטיבי, כפי שמתבטאת בגל החדש של יומני הוידאו, הקולנוע הפוליטי וסרטי המאמר? כיצד עושה הקולנוע התיעודי שימוש מחודש ברעיון הספקטקל הקולנועי בעזרת טכנולוגיית התלת מימד, ומהי המשמעות של העניין המתהווה של יוצרים דוקומנטריים בנראטיב אינטראקטיבי כחלק מתהליך התיעוד? נראה כיצד הקולנוע הדוקומנטרי העכשווי מאתגר כל ניסיון להיות מוכל בתוך מסגרות אסתטיות ספציפיות ומתנגד לכך שבחירה בסגנון מסוים יכולה לייצר קשר ישיר ומיוחד למציאות. תוך קריאה

בטקסטים אקדמיים העוסקים בהתחדשותו של הקולנוע התיעודי וצפייה במגוון קטעים מתוך סרטים תיעודיים עכשוויים, פרו"ס זה יציע דרכים חדשות להתבוננות בעשייה קולנועית אשר ממשיכה להמציא את עצמה מחדש שוב ושוב.

9401225 הפיתוי החזותי: פרסום יפני

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר אורי ברטל

הפרסום היפני העכשווי הינו תוצר מובהק של חברה בעידן הגלובליזציה המערב בתוכו אסתטיקה יפנית ומערבית כמו גם אסתטיקה גבוהה ונמוכה. אסתטיקה פוסט-מודרנית זו משמשת ביפן כיסוד לתקשורת חזותית. הקורס ינסה להבהיר מדוע וכיצד, יוצאת האסתטיקה המצויה במערב בגלריות בלבד, לרחוב ומשמשת את תקשורת ההמונים כמבע חזותי מפתה בתקשורת שיווקית.

הקורס יבחן את הקשר בין פרסום, תקשורת ותרבות, כיצד נבנית משמעות בתוך כרזת פרסומת, ומקומה ותרומתה של התקשורת החזותית כאמצעי שיווקי. חלקו השני של הקורס יתמקד ביוצרים שונים ביפן (סייטו מאקוטו והצ'ירו סוזוקי), כיצד מפרסמים מוצרים/תחומים שונים ביפן (אופנה, רכב, אלכוהול), במערכות ההתייחסות הבונות משמעות למוצרים שונים בפרסום היפני (מנגה, אמנות עכשווית ומגדר) ובטיפוגרפיה יפנית (מבנה השפה, קליגרפיה וטיפוגרפיה עכשווית).

9400245 "במקום": ייצוגי גוף ומרחב באמנות החזותית בישראל

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

יגאל צלמונה

בקורס נדון בדימויי הגוף והמרחב באמנות החזותית בישראל מראשית המאה ה-20 ועד לשנות ה-50. במחצית הראשונה של המאה ה-20 אלה היו שני נושאים מרכזיים שבאמצעותם סופר סיפורה של התרבות העברית ונוסחו הגדרת ה"מקום" וה"מקומיות" שלה. מדיון בתפיסת הגוף היהודי הגברי כפגום נעבור לחקירת מושג "היהודי החדש" וביטוייו החזותיים. לתשוקה הציונית להתחדשות גופנית הייתה מקבילה בשאיפת ההתערות הממשית והארוטית במקום, בארץ, באדמה; נעסוק בה ונבדוק כיצד משתנות הפרדיגמות הללו כשהתרבות הישראלית בוחרת באופציית הזהות האוניברסלית והגלובליסטית. נחשוב על הרלוונטיות של כל זה ליוצרים צעירים היום. בקורס יידונו מוטיבים כדמות ה"צבר" והחייל, דימויי מיניות גברית ונשית ותפיסות טבע ונוף כביטוי של מקום (קדוש, מזרחי, ארצישראלי, ניטראלי). נדון במורכבות הביקורתית שנלווית למושגים גוף ומרחב במחקר הפוסט-קולוניאלי של הזיקה המערבית למזרח. בכל שיעור יובאו דוגמאות של אמנות עכשווית לצורך חשיבה השוואתית. חלק מהקורס יוקדש לדיון במחקרי הסטודנטים.

9400243 להיות דיגיטלי

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר רומי מיקולינסקי

20 שנה חלפו מאז צאתו של הספר "להיות דיגיטלי" של ניקולס נגרופונטה. ב-20 השנים שחלפו, מהפכת הטכנולוגיה הדיגיטלית שינתה אספקטים רבים בחיינו, ולמעשה כמעט שאין תחום בו לא היתה לה השפעה דרמטית. במסגרת הסמינר נבדוק כיצד העולם הדיגיטלי משתלב בעולם ומשנה אותו. נלמד על הקשרים בין אטומים וביטים, נחקר ממשקים שונים בין בני אדם ומחשבים, נתעמק בביטויים השונים של החיים הדיגיטליים עם הפיכתה של רשת האינטרנט לזמינה ונוכחת (כמעט) בכל מקום.

9401227 אמנות לאחר הפוסט-מודרניזם

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר איגור ארונוב

החל מן הדאדא של שנות ה-20 וה-30 ובמהלך התפתחותה של התפיסה הקונצפטואלית לאחר מלחמת העולם השנייה, התחזקה באמנות המערבית רטוריקה פוסט-מודרנית של אירוניה, סקפטיות וציניות. רטוריקה זו הנתמכת על ידי שוק אמנותי במיוחד משנות ה-90, מצביעה על חוסר אמונה באמת האמנותית המוחלטת. מה היא האלטרנטיבה לאירוניה פוסט-מודרנית? מה הם ההתפתחויות והאסטרטגיות האמנותיות המחפשות דרכים אחרות לרבות דרך מערבית עתידיית? מה הוא האופי של תרבות עתידיית 'אחרת', שאליה מובילים החיפושים האנטי-פוסט-מודרניים? מה הוא ה'מיתוס' של אמנות העתיד? נדון בשאלות אלה תוך כדי ניתוח השוואתי של גישות מודרניסטיות, פוסט-מודרניסטיות ואלטרנטיביות.

9401240 תפיסות של חלל באמנויות: מושגים ותיאוריות

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר אביב לבנת

כל יצירת אמנות מתמקמת בחלל והחלל מתמקם בתוכה; ציור, פיסול, צילום, מיצב, וידאו, תנועה, מבנה ארכיטקטוני או פואטי, כלי מעוצב, פריט לבוש או יצירה מוסיקלית – כל תחום על איכויותיו ומאפייניו הייחודיים משקף גם מימד חללי. כשאנו בוחנים מערכות יחסים אלו מתגלה בפנינו מרחב חשיבה 'חללי' מורכב ומאתגר. זהו מרחב שבו הפיסיקה, הפילוסופיה, הסוציולוגיה, הפסיכולוגיה ושאר דיסציפלינות מדעיות מחד והומניסטיות מאידך, תורמים להעמדת 'ארגז כלים' מתאים לחקירת מכלול הקשרים שבין אמנות לחלל. יוצגו מושגים על רצף היסטורי לצד הקשרי השיח העכשוויים המתכתבים עימם, החל ממושג ה-chora האפלטוני וכניסתו לשיח הארכיטקטוני עם דרידה ואייזנמן, דרך מושגים ותיאוריות חלליות אצל אריסטו והניאו פלטוני סטים, יצחק לוריא, קאנט, פרויד, איינשטיין, היידגר, ווינקוט, פוקו, בשלארד, בובר, דרידה, דלז ורנסייר. ההיבטים הפילוסופיים ייבחנו למול ביטויים אמנותיים תואמים מקורפוס האמנות לאורך ההיסטוריה. הקורס יעודד 'חקירה חללית' בתחומי היצירה השונים של המשתתפים מהמחלקות השונות בבצלאל אשר תתגבש לעבודת סיום הקורס ותתועד.

2700558 אורבניות: עיצוב העיר בקולנוע ובמדיה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

סיגל ברנר

מדוע ערים הן אתרי ההתרחשות של היצירה הקולנועית? כיצד המבט הקולנועי הפוך לנקודת מוצא להתבוננות על העיר ולתכנונה? ואיך מתוך יחסי הגומלין האלה נוצרת ומדומיינת העיר? הקורס יעסוק ביחסים ההדדיים שבין לתכנון העיר לבין עיצובה בז'אנרים שונים של קולנוע והמדיה החדשה. נעסוק בקריאות שונות של המרחב העירוני שמציעה השפה הקולנועית, במקביל לדיון התיאורטי אודות העיר שמתקיים בסוציולוגיה, בלימודים אורבניים ובארכיטקטורה. כן נבחן את מידת ההשפעה שיש ל"עיר הקולנועית" על המרחבים האורבניים המדומיינים והממשיים. בסמסטר הראשון השיעורים יתבססו על צפייה בסרטים, קריאה של טקסטים אודות העיר וניתוח של מרחבים עירוניים. בסמסטר השני התלמידים יציגו עבודות המנתחות את ייצוג העיר ועיצובה בקולנוע ובמרחב הממשי. העבודות יוצגו במדיה משולבת טקסט וייצוגים חזותיים.

1700667 תרבות חזותית של המדע

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

פרופ' אבנר בן זקן

לאורך ההיסטוריה מדענים חיפשו דרכים שונות לתאר את הטבע. אותיות, מספרים, סמלים ותמונות עמדו לשימושם בהתאם לצרכי השעה, לשינויים טכנולוגיים, ולאופיין הלעיתים בלתי-נראה של האובייקטים של הטבע. בין ההיסטוריה של המדע להיסטוריה של האומנות התפתח לו עם השנים תחום מתווך העוסק באופן שבו מדענים נתפסים כמייצרי-ידע העושים שימוש באומנות, בסגנונות ובטענות חזותיות להעביר את ממצאיהם ולשכנע את הקהילה המדעית. השילוב של תמונות בתיאור הטבע, לא היה דבר של מה בכך. הוא השפיע באופן מרחיק לכת לא רק על הצגת הטבע אלא גם על האופנים שבהם נקבעה דרגת אמינותו של ידע זה או אחר. עם הופעת התמונות הופיע גם מושג מדעי חדש- אובייקטיביות. בקורס זה נסקור את התפתחות הוויזואליזציה של המדע. נתחיל מהתקופה העתיקה שבה הסתפקו בסימנים הירוגליפים, דרך המדע היווני והערבי שבו אותיות, מספרים וגיאומטריה ייצרו ויזואליזציה של תופעות הטבע באמצעות דיאגרמות. נעבור דרך מהפכת הדפוס וגילוי העולם החדש שאילץ מדענים להעביר את הטבע החדש והלא נודע באמצעות איורים, דרך המצאת מכשירים אופטיים מארכי חושים כמו הטלסקופ והמיקרוסקופ שיכלו לספק טיעונים מדעיים רק באמצעות איורים, ועד לעליית הצילום שהצליח לא רק להקפיא אובייקטים של הטבע אלא גם לטעון כי השבריר הקטן ביותר של החשיבה האנושית שווה לזמן פתיחת הצמצם, לעשירית השנייה.

הקורס יחשוף את התלמיד לספרות דינמית ומתפתחת בהיסטוריה של המדע המבקשת להראות כיצד טיעון ויזואליים, החליפו את טיעוני המופת-הלוגיים, ויצרו מדע חדש המבוסס ביסודו על ייצוגיים אסתטיים של הטבע ועל אמון בתהליכי היצירה של ייצוגים אלה.

2700636 הגיבור בעל אלף הפנים: מיתולוגיה קלאסית ותרבות עכשווית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר רוני עמיר

מסע הגיבור על פי יוסף קמפבל כולל שלושה שלבים עיקריים: היציאה למסע, לחימה במפלצות והשיבה הביתה לאחר מטמורפוזת (שינוי). את מסע זה חולקים גיבורים מכל התרבויות ובכל התקופות: גילגמש, אכילס, סופרמן, הארי פוטר, קטניס אוורדין ועוד. סיפורי הגיבור כה נפוצים משום שהם אלגוריה לחיי הנפש של כל אחד מאיתנו. בקורס נעסוק במיתולוגיה היוונית ובתרומתה לבניית ארכיטיפים בתרבות עכשווית. נעסוק בקשר שבין צילומי הסלפי לסיפור על נרקיס?, בדמיון שבין קטניס אוורדין ממשחקי הרעב לאלה ארטמיס? ובשאלה כיצד הפכה מדוזה לסמל של ורסצ'ה (Versace)? מטרת הקורס בין היתר לימוד והכנה לכתיבת עבודת פרו"ס. הקורס ייתן כלים לפיתוח יכולת הכתיבה והביטוי בכתב של כל סטודנט/ית.

771 הגוף כרוח האדם

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א', 18:00-16:30

ד"ר שוש מרזל

למרות שהאנושות חולקת את אותו הגוף, כל תרבות רואה אותו אחרת, ובעקבות זאת, גם מעצבת אותו בצורה שונה. לכן, מרבית החברות (בזמן ובמרחב) מחייבות את שינוי הגוף, ומיעוטן מקבלות אותו כפי שהוא. נרצה לבחון בסמינר זה מה עומד מאחורי הבדלי הגישות הללו. נדון בתפיסות התרבותיות הדורשות התעללות בגוף כנורמה חברתית, בהבדלי הדרישות הגופניות על פי המגדר, בביגוד מגביל וכואב בהתאם למעמד, בעיצוב הגוף המת, ועוד; לבסוף נבחן את הגורמים המביאים לשינוי וביטול נורמות אלה ביחס לגוף ולבושו.

קורס בחירה לשנים א'+ב'

2289 לקויי למידה ויצירתיות (לסטודנטים לקויי למידה)

2 נ"ז סדנת קיץ לשנים א' + ב'

שלי הרשקו

הקורס יתמקד בקשר שבין לקויי למידה ליצירתיות ובהפיכת הליקוי ליתרון בתהליכי היצירה. הקורס יעמיק את הידע בתחום לקויי הלמידה ויסייע לסטודנטים בתחומי הידע הנדרשים מהם באקדמיה. הקורס יעסוק, בין השאר בהשפעת לקויי הלמידה על תהליכי היצירה, בקריאת טקסטים אקדמיים וחזותיים באמנות עכשווית, הבנתם וניתוחם, שחרור מחסום הכתיבה, אסטרטגיות למידה, הבנת שפת האמנות וניתוח הרציונל העומד מאחורי עבודותיהם של הסטודנטים. הקורס ישלב טקסטים חזותיים, הרצאות אורח וביקורים במוזיאון.

ההרשמה לקורס פתוחה אך ורק לסטודנטים משנים א' וב' אשר הגישו אבחון עדכני למשרד דקנאט הסטודנטים.

שנים ג'-ה'

ארכיטקטורה

קורס חובה, סמסטר א'

1700673 ארכיטקטורה עכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

אדר' יובל יסקי

יום ה' 11:00-09:30 במחלקה לארכיטקטורה

הקורס יציע דרכים להתבוננות על ריבוי התופעות, זרמי המחשבה והפרויקטים אתם ניתן לכנות ארכיטקטורה עכשווית. בהיות ה"עכשווי" קטגוריה בהתהוות ושינוי מתמיד ועקב חוסר היכולת המובנה לקרוא את ההווה בצורה היסטורית, הקורס ינקוט גישה סלקטיבית עשר תעקוב אחר אג'נדות ארכיטקטוניות מסוימות המוליכות עשייה בתחום ותסקור את התקדימים, ההשראות והמניפולציות שעומדים בבסיסם, כמו גם את ההשפעה שלהם על הסביבה הבנויה. באמצעות גישה זו, כמו גם דרך דיון רחב יותר על ארכיטקטורה כמדיה, ינווטו הסטודנטים והמרצה במים הסוערים.

סמינרים, שנה ג'

סמינרים סמסטריאליים

סמסטר א'

9400238 סוגיות בתרבות הישראלית

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 18:00-14:30

ד"ר תמר ברגר

דיון במאפייניה של התרבות הישראלית בת זמננו ובמקורותיה מנקודת מבט בין-תחומית ובדגש חברתי. התרבות הישראלית תיבחן בארבעה צירים, שיש ביניהם זיקות הדדיות ענפות: כתרבות מומצאת, כתרבות כלאיים, כתרבות מופרטת וכתרבות עולמקומית. הדיון ייעשה בעזרת טקסטים תיאורטיים וייצוגים ויזואליים וטקסטואליים.

מסטר ב'

9306670 פרויד ולאקאן על האמנות

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 14:00-10:30

ד"ר יצחק בנימיני

במסגרת הסמינר נבחן את תפיסת האמנות בשיח הפסיכואנליטי, במיוחד אצל זיגמונד פרויד וז'אק לאקאן. נקרא את המסה הפתלתלה והנועזת של פרויד על "האלבית" (1919) וכן מאמרים הדנים במושג הנרקיסיזם ובהתענגות הקשורה בהבטה. נבחן גם את התפיסה אודות שלב המראה אצל לאקאן המוקדם ותפיסת המבט שלו בסמינר ה-11 ("ארבעת מושגי היסוד של הפסיכואנליזה" 1964). הדיון יתמקד במיוחד בהנחה שהיצירה האמנותית לוכדת את כתבי הממשי והאיווי הלא-מודע, כתמים המופיעים בשדה של ה-אחר כחלק מהמשא ומתן עם הסובייקט היוצר והצופה. לאור העמדות התיאורטיות הללו של פרויד ולאקאן, נביט ונתענג על יצירותיהם של הולביין, קורבה, קרוואג'יו, דושאן, אקונצ'י ואחרים.

9306673 מחשבת האסון: תיאולוגיה, פוליטיקה ופואטיקה

4 ש"ס, 4 נ"ז

יום א' 16:00-12:30

יואב רונאל

המאה ה-20 היא אולי "המאה של האסונות" ומתוכה צמחו שלל תיאוריות פילוסופיות על הקטגוריה של האסון. הקורס יציע פרספקטיבה תיאורטית על האסון: זה אשר נוחת מבחוץ, בהפתעה מוחלטת וללא אפשרות הגנה, ומערער ומחריב את תנאי החיים הקיימים. הניסיון לפענח את הקטגוריה של האסון תתחיל באסונות התיאולוגיים: הגירוש מגן העדן, החרבת מגדל בבל (בתיאולוגיה המונותאיסטית) או האסונות שהמיטו האלים היווניים; בהמשך הוא יתקדם להתייחסות לאסונות של המאה ה-20 וה-21, האסונות של המודרניות והקידמה: מלחמות העולם, ה-11 בספטמבר או הוריקן קתרינה. הקורס יפעל מתוך פרספקטיבה גלובאלית אך גם מתוך בחינה של קטגוריית האסון במדינת ישראל עצמה. בתוך אירועים אלו נבחן את היחסים בין שפה, חוק ואסון, ושאלות של עדות, כתיבה ושארית, כאשר מהצע ינוע בין המחשבה התיאורטית, הספרות והתרבות, וההיסטוריה עצמה. הקורס יתמקד בהגותם של ג'ורג'יו אגמבן, מוריס בלאנשו, ולטר בינמין ויכלול גם התייחסות ליצירתם של הרמן מלוויל, מיכה יוסף ברדיצ'בסקי, ז'ק דרידה, עדי אופיר, אורן יפתחאל, כריסטופר נולאן, גרשום שלום ואחרים.

מסטר קיץ

9301619 דימוי צליל וסאונד: חקירה והתנסות

2 ש"ש, 4 נ"ז

סמינר קיץ בתאריכים: 25-20.8; 31-27.8; 5-3.9 בין השעות 13:30-10:00

ד"ר יעל כדורי

החל מתחילת המאה ה-20 שימשה המוזיקה מודל לאמנות טהורה בעיני תנועות אשר הולידו את האבסטרקט באמנות החזותית. הייתה זו תחילתה של מגמה אשר חתרה לעבר שבירת המחיצות בין האמנויות – מגמה שבה נודעה חשיבות עליונה לשימוש האקספרימנטלי במוזיקה, סאונד וטקסט. עם ראשית המאה ה-21, חידושים טכנולוגיים הביאו התפתחות זו למחוזות חדשים לגמרי.

הסמינר יעסוק ביחסי מוזיקה, סאונד, קול ודימוי באמנות חזותית, אמנות סאונד, קולנוע, אנימציה, תיאטרון ומחול – החל מהמודרניזם ועד ימינו. מטרת הסמינר להקנות לסטודנטים כלים ליצירת קשרים בין הנראה לנשמע בתחומי יצירתם שלהם, מתוך עיסוק בסוגיות הרלוונטיות כמו צבע, אור, ריתמוס, חלל, זמן, תנועה ורגשות. נחקור היבטים שונים של נושאים אלו ונתנסה בהם על ידי תרגילים מעשיים קצרים וכתביה מלווה, אשר יובילו לפרויקט סיום מעשי-עיוני.

ההשתתפות בסמינר אינה מותנית בידע קודם במוזיקה.

9301628 קראפט ועיצוב בתרבות חומרית עכשווית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר ראובן זהבי

הקראפט - יצירה מבוססת מיומנות אישית - נמצא דווקא היום במוקדי פעילות חדשים: בין טכניקות עתיקות לטכנולוגיות קצה, בין ערוץ מחאה לאורנמנט, בין עבודת היד בסטודיו לייצור יחידי וקוסטומיזציה. הוא חלק ממהלכים של קיימות ושל יחס ייחודי אל הפרט, אל היוצר ואל הצרכן. בצד העיצוב הוא נוכח באמנות, בארכיטקטורה בהכנת המזון, באופנה או ביצירה הדיגיטאלית. הסמינר, הפונה לכל המחלקות, מבקש לפתח דיון בציר שבין עיצוב במובן הרחב לקראפט מול עבודותיהם של יוצרים ויוצרות ומעצבים ומעצבות בני זמננו. נסקור בשיעורים הראשונים, בקצרה, את התפתחות מושג הקראפט והיחס אליו. נעמיד את העשייה בהיבטים חברתיים, מעמדיים וכלכליים מתוך פרספקטיבה תיאורטית וביקורתית. נעמיק השנה את הדיון בקראפט כדרך אלטרנטיבית במרחב התרבות החומרית של המאה הנוכחית: בנייה, מזון, מחאה... לצד זה נדגיש את פריצות הדרך האקטואליות בהכלאות שבין הקראפט לטכנולוגיות ותפיסות עיצוב אקטואליות (bio-design, open design, slow design).

נסקור מאמרים וספרות אקטואלית בנוגע לתיאוריה של קראפט, טכנולוגיה ועיצוב. נצפה במבחר תפיסות מעשיות ועקרוניות המלוות את התפתחות התחום ועתידו. את הדיון נקיים תוך התבוננות בפיתוח ועיצוב חפצים פרי ידיהם של מעצבים עכשוויים. ננתח, לאורך הסמסטר הראשון, דוגמאות של התפתחות אובייקטים הנוגעים לתחומי הקראפט. בסמסטר השני הסטודנטים ינחו לאיסוף מקורות מידע ולפיתוח הצעת מחקר לכתיבת העבודה הסמינריונית. הם יתבקשו להציג בפני הכיתה רפרט ולהכין את התשתית הכוללת לכתיבת עבודה החוקרת יוצרים, חפץ או תחום מוגדר של עיצוב עשייה עכשווית בהקשר לקראפט, לחקר, לתעד, ללמוד ולנסח, על סמך מקורות עיוניים, ראיונות שדה, עמדה אישית וביקורתית.

9306672 העבר החדש: זיכרונות בנובלה גרפית ואנימציה תיעודית

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר יונה וייץ

נובלה גרפית, קומיקס ואנימציה תיעודית מציעים סקיצות אפשריות של סיפורי עבר. כלומר, מדיומים אלה מתמחים בניסוח גמיש של זיכרונות וסיפורי עבר באמצעות חיבורים, לעתים לא צפויים, בין האותנטי לדמיוני, בין העבר לעכשווי. שפת היצירה העשירה מאפשרת לשרטט פרשנויות ואלתורים, דימויים, והסמלות מגוונות. היצירות בהן מטפל הסמינר הן אוטוביוגרפיות וכאלה מנסחות התבוננות אלטרנטיבית באישי ובאינטימי דוגמת וואלס עם באשיר (ארי פולמן), MAUS (שפיגלמן 1992), In the shadow of no towers (שפיגלמן 2007), הדור השני: דברים שלא סיפרתי לאבי (מישל קישקה 2013), Persepolis (Marjiane Satrapi 2000), Pride of Bagdad Brian K. Vaughn and Niko (2003), The Grave of the Fireflies (Isao Takahata 1988), (Henrichon), (Notes from a Defeatist Joe Sacco 2003).

הדיון ביצירת אלה ישלב את הצפייה בחזותי עם טקסטים העוסקים במתח בין היסטוריה, עיצובי זיכרון והמסירה של הזיכרונות והסיפורת האישית.

9306674 אינטליגנציה מלאכותית ומציאות מדומה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר בעז תמיר

רובוטים אנושיים מגשימים את חלומו של האדם ליצור אדם שלם מגולם (Golem), להיות לרגע לאלוהים, לשלוט בטבע. ההיסטוריה האנושית רצופה בניסיונות כאלו: רבא ברא גברא (סנהדרין), הראש המדבר של רוג'ר בייקון, הגולם של המהר"ל מפרג, הברוזה של ואוקנסון (Vaucanson), המתכון ליצירת אדם של פרצלסוס ועוד. כל אלו נראים לנו כיום לא יותר מאשר אגדות וצעצועים. ואולם ביסודם של הדברים עומד דיון פילוסופי עתיק יומין הנוגע ליחס בין גוף ונפש והיחס בין התופעות הנגלות לנו למציאות. אינטליגנציה מלאכותית במתכונתה המודרנית מופיעה בחצי השני של המאה העשרים ומאז עוברת תהפוכות רבות. הקורס יעסוק בהיסטוריה של הרובוטיקה והאינטליגנציה המלאכותית מראשית עלייתן, דרך הגדרות בסיסיות של הקיברנטיקה, ארכיטקטורות החישוב הראשונות, מבחן טיורינג, ועד למודלים מודרניים של רשתות נוירונים, deep learning, machine learning, augmented reality ועוד. מהם האתגרים של רובוטיקה, אינטליגנציה מלאכותית ומציאות מדומה? האם ישנן הגבלות על הגשמתם? מהו התפקיד שלהם במדע בטכנולוגיה ובחברה?

9306669 איך מזהים יצירת אמנות: על היוצרים, הקהל ומה שביניהם

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א', 14:00-12:30

ד"ר אהד זהבי

מקובל לחשוב על יצירת האמנות בזיקה ליוצר, שמחולל אותה ויוצק בה תוכן, ולקהל, שחווה אותה ועומד על פשרה. בסמינר זה נבחן בעיון את מערכת היחסים המורכבת בין שלושת היסודות הללו – היוצר, היצירה והקהל – ונערער על עצם ההנחה שמדובר ביסודות יציבים וברורים. האם בכלל יש יוצרים, או שהם עצמם יצירה של מישהו או של משהו אחר? האם יצירת האמנות קיימת כשלעצמה, או שהיא קמה רק בעקבות מעשה פרשנות? האם משמעותה נגזרת ממניעיו ומכוונותיו של האמן היוצר, או שהיא תלויה כל כולה בתגובותיו של הקהל? ומה יכול, בעצם, הקהל לעשות לנוכח יצירת אמנות: האם הוא אמור לחוות אותה, להבין אותה, לפרש אותה – או שיש לו חירות לעשות ביצירה כרצונו? מתוך כך יתנסחו להן שאלות רחבות יותר: על טיבו של השדה האמנותי ועל יחסי הכוחות בין העמדות השונות שהוא מאפשר, על תפקידם של מוסדות האמנות – דוגמת האקדמיה לאמנות, המוזיאון והגלריה – בכינון היצירות, בביות היוצרים ובניהול קהל הצופים, ועל הכוח האדיר המצוי בידי מבקרי האמנות ופרשניה. את מכלול השאלות הללו נבחן בעזרת הוגים דוגמת פייר בורדייה, מישל פוקו, רולאן בארת, סטנלי פיש, סוזן זונטג, ז'יל דלז, ז'אק רנסייר ואירית רוגוף, ובעזרתם גם נברר, באופן מעשי, איך אפשר ואיך ראוי לכתוב על יצירת אמנות (אם בכלל אפשר לזהות אותה) או על יוצר (אם בכלל יש דבר כזה).

9301622 מיתוס ומציאות

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר איגור ארנוב

הקורס מתמקד בתפישות של דמותו האמן באמנות מודרנית, פוסט-מודרנית ועכשווית. השאלות המרכזיות של הקורס הן איך אמן רואה את עצמו ומביע את עצמו באמנותו מול איך הצופה וחברה תופשים את דמותו? מה היא משמעותו ומקומו של אמן בחברה? האם אמן יוצר גם מיתוס עצמי? איך שוק אמנותי משפיע על אמן ודמותו? מה הם יחסי גומלין בין דמותו "האמיתית" של אמן לבין דמותו בקונבנציות חברתיות, כגון "אמן כגאון ונביא", "אמן כקורבן של חברה", "אמן כשופט של תקופתו", "אמן טהור", "אמן מגויס" וכו'?

הסמינר הנוכחי יעסוק בפילוסופיה הצרפתית של החצי השני של המאה עשרים, דרך עיסוק בשלושה מושגי יסוד: ההבדל, העודפות והאחרות. בהמשך פילוסופיה של ז'יל דלז המציעה לקרוא את הגוף ואת היחס אליו אחרת מהאורח המיתי וההרואי בו נתפש הגוף בעבר, בו התקיימה מידה של "אותנטיות" ביחס אל העצמי, התפיסה שלנו היום את הגוף האנושי, את המיניות ואת האחרות, היא בעת ובעונה אחת שכלתנית ואנליטית, חייתית ואנושית, אך בעיקר, מכשירנית-תפקודית ותכליתית. בהתאם לכך, נשאלת השאלה אודות מעמדה של החושנית ה"טבעית" שהתקיימה בעבר בחוויה אנושית ובהכרה המדעית, מעמדה של המיניות, בעידן שאחרי הפוסטמודרניזם, בתקופה בה אמצעי הייצור של הדימוי ושל תשוקותיו, תאוותיו והגשמתו העצמית, עברו לידי שליטת ההמון, לידי המטרות המניפולטיביות והקפיטליסטיות של תאגידי הענק השולטים במדיה הדיגיטלית ובתקשורת ההמונים. בעידן שלנו בו אין "עצמי" ואין אפשרות לשחזר את שאלת האותנטיות, בו החושיים מתווכים על ידי ובאמצעות המכשירים, עומדת הפילוסופיה כאפשרות האחרונה למחשבה ביקורתית, למה שפוקו ודרידה מכנים "התנגדות". אבל, אם בתקופה המודרנית ההתנגדות והמרד היו ברורים, והמורד והמתנגד ידע כנגד מי הוא מורד, ולמה הוא מתנגד, הרי שעתה, המורד לא יודע מהם התכנים שימלאו את המרד שלו, והמתנגד אינו מוצא את נקודות מהשען, את מחוז התורפה של היריב על מנת לנסח את התנגדותו. במרכז ההווה שלנו עומד מבע מפוצל, המתחלק בין חוויות האני ה"אמיתית" של פעם, זה העומד בפני המחשבה של הוגים כמו לוינאס ומאריון, מבקשים להחזיר את "האנושיות" ואת ה"אחריות ההדדית" של בני האדם האחד ביחס לאחר, ומנגד, עומדים הפילוסופים של מות הסובייקט, של הגוף האנושי החדש, הבנוי מחצי מכוונה וחצי אדם – הגוף של הסימולקרה והעולם הווירטואלי-דיגיטלי (פוקו, דרידה, דלז, בודריאר ואחרים), וביחד הם מבנים את החוויה של הקיום העכשווי. המקום החדש של הפילוסופיה המתכתב גם עם האמנות, חי בשבר ההיסטורי – אונטולוגי סימנטי, ומציע יחס חדש אל הגוף ואל הידע, המבקשים יחד להרוס את הטענה של הייצוג כאמת בלעדית של האני ולדבר את השתיקה ואת האחרות: אחרות המהווה את האפשרות ליצירת סוס טרויאני שידבר בשפת התבונה אך ייקח אותה למקום אחר, למקום של ההתנגדות ספקולטיבית ודיאלקטית, תוך הריסת ההגיון הפנימי שלה, כפי שמראים ההוגים העכשוויים מהזרם של ה"ריאליזם הספקולטיבי". עלינו למחוק את החזרה הלא הבדלית שהיא הרוע של השפה, המפרידה בין הנוכחות בחיים עצמם של ההווה מיכולת ההתרחבות וההפצה הנומדית של הנבדל, של מה שהוא תמיד במצב של defer, של אחרות עמוקה, את מה שלא נכנע לפחד: לא לחשוב את הסגירות של ההווה המצמצמת אלא את הפתיחות של ההיוולדות מחדש של העצמו ובעבור עצמו. ההתגלות משלימה את הרדוקציה, כיוון שרק בה אנו משתווים למה שנותן את עצמו, לפנומנאליות, ומסוגלים לחוות אותה כפי שהיא. שאלת המחשבה העכשווית היא השאלה של קאנט, פוקו או מאריון: דהיינו, כיצד הנתון, שאינו יכול לייצג את עצמו, שאינו יכול להעצים את עצמו ולייצר את החוץ שלו, מצליח לעשות שימוש בתודעה ובייצוגיה העצמיים, על-מנת להיות מיוצר ומיוצג באמצעותה? כיצד המחשבה מצליחה לגעת בגבולו של הנחשב ולייצר תמונה אמיתית מהחזיון המרהיב של הגבול הנעלם, ממה שנותר אחרי שהוא הצליח להיות נוכח, להצטלם, להיות שם מוקפא בשריפה. הסובייקט העומד ממול (המשוגע, האמן, האחר), מתעורר לעוד מחלוקות ובעיות, משום שברגע שהנפש שלו הצליחה להיות ישנה, השאלה היא "איזו הנחה, מהו סוג המשחק שהתבונה המועצמת מהתוספת שבאה ממול, משחקת עתה עם עצמה ועם הנתון, ומהן מטרותיה?".

2301608 קולנוע, היסטוריה ופוליטיקה: המקרה האיטלקי

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר אשר סלה

התוצרים האסתטיים שהתהוו באיטליה הפאשיסטית לא נחקרו בהעמקה עד לעשור האחרון. קורס זה מתכוון לבחון את הקולנוע שנוצר באיטליה עצמה בתקופתו של מוסוליני (-1945 1922) ואף לאחר קריסת הפאשיזם האיטלקי. חלקו הראשון של הקורס יוקדש לעידן הפאשיסטי. ייחודה של הדיקטטורה האיטלקית נובע מכך שלמרות שלטון היחיד של מוסוליני לא התהוותה באיטליה רק אמנות מגויסת. דגמים שונים שימשו בערבוביה גם בשיא שנותיה של הדיקטטורה. מה הם הדגמים השונים הללו וממה הושפעו? כיצד הם השתקפו בקולנוע? חלקו השני של הקורס יוקדש לקולנוע האיטלקי שהתהווה לאחר הפאשיזם, תוך התמקדות בניאו-ריאליזם אך גם בקולנוענים שפעלו בשנות השבעים ויצירותיהם הפכו את הקולנוע האיטלקי למיתולוגיה.

9306669 תרבות חזותית, טבע ומדע: מדינזאור ל-DNA

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר שמוליק מאירי

מפת מזג האוויר, תרשים הסליל הכפול של ה-DNA, מודל של מערכת השמש ודגם של דינזאור הם דוגמות ל"דימויים חזותיים מדעיים" המוכרים לכולנו. זאת ועוד; רבים מאתנו יזהו את תחום הדעת המדעי העומד מאחורי תבניות חזותיות מסוימות. כך, למשל, שורת גברים הצועדים בסך, כשהם הולכים ומזדקפים עד לרגע שבו אחד מהם כורע אל מול המחשב תשגר את הצופה המיומן ל..."מצעד הקדמה" של דרווין. למעשה, על מנת להבין את התחום עלינו להידרש לשתי סוגיות נפרדות:

- מהו "דימוי חזותי מדעי"? ולשם מה נזקקים המדעים לדימויים חזותיים?
- כיצד מתגלגלים "דימויים חזותיים מדעיים" מן המעבדה או מגדל השן האקדמי ליצירות אמנות, סרטי קומיקס, פרסומות וחולצות T ?

קורס זה יסקור את ההיבטים התקשורתיים-חזותיים של המדעים השונים (דוגמת גיאולוגיה, ביולוגיה ואסטרונומיה), כפי שהם באים לידי ביטוי במגוון רחב של מדיה וצורות ביטוי (מפות, תרשימים, מודלים והדמיות). הדימויים המדעיים מיועדים למגוון רחב של קהלי יעד ומתאפיינים בהתאם. לפיכך, השפה החזותית המשמשת לתקשורת בצוות מחקר מצומצם שונה במהותה מזו המשמשת את קהילת המדענים בכללותה, מחד גיסא, ואת הציבור הרחב, מאידך גיסא. זאת ועוד, לכל תחום דעת מדעי כלים חזותיים משלו, בחלקם ייחודיים. על כן, נכון יותר לדבר על התרבויות החזותיות של המדעים (בלשון רבים). דגש מיוחד יושם בגילומים החזותיים של המדע הפופולארי ובשימוש שעושה העולם ה"לא-מדעי" בדימויים מתחומי המדעים – בין שמדובר בשדה האמנות ה"גבוהה" (אפילו האדריכלות) ובין שמדובר בשדה התרבות החזותית הפופולרית (קולנוע, קומיקס, פרסום וכו').

9301613 העיר הגדולה: מרחב, זהות, טקסט

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר עודד מנדה לוי

הקורס יעסוק בסוגיות מרכזיות במחשבת העיר הגדולה כמרחב פיסי-ארכיטקטוני וכמרחב אנושי. תתברר הסוגיה העקרונית של ייצוג עיר גדולה בטקסט הספרותי, אפשרויות הייצוג, מגבלותיו וגישות יסוד במיפוי התמה העירונית. בשלב זה נשלב עיון ביצירות עקרוניות מן הספרות הכללית. בהמשך נתאר מהלך אבולוציוני של השתנות דרכי הופעתה של העיר הגדולה בסיפורת העברית החל מן המחצית השנייה של המאה ה-19 ועד אמצע המאה ה-20. השתנו בדרכי עיצוב המרחב, בעמדות האידיאולוגיות כלפי הנוכחות של העיר ובמעמדו של היחיד, נקודת התצפית שלו ועמדתו בדיאלוג עם הסביבה האורבנית.

9301652 פורנוגרפיה: תרבות גבוהה או נמוכה?

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר ברוך בליך

אין ויכוח על העובדה כי הפורנוגרפיה היא אחת התעשיות בעלות ההשפעה ועתירות הממון. בניגוד לתעשיות אחרות ולמתווכים אחרים, חלחלה הפורנוגרפיה אל ארסנל הדימויים של תרבות המערב, בין אם בגלוי או במסווה. נמצא אותה באמנות, בתקשורת, בפרסום, בפוליטיקה ולמרבה ההפתעה נמצא אותה גם בהקשרים דתיים. למרות כל זאת, הפורנוגרפיה לא ניתנת לזיהוי בקלות, גם אם טביעות האצבע שלה מוצקות ובולטות. הואיל והפורנוגרפיה אינה תופעה חולפת, אשר את ניצניה ניתן לזהות כבר ביוון העתיקה, חשוב לבחון את קשריה עם תרבות המערב מנקודת מבט היסטורית, פסיכולוגית, סוציולוגית, אנתרופולוגית וכו'. אחת השאלות שתעלה במהלך הקורס תהיה האם תעודת הזהות של תרבות המערב היתה שונה ללא הפורנוגרפיה, האם הפורנוגרפיה היא תקלה בתרבות המערב, או היא תופעה שנקשה להסדר בלעדיה. דגש מיוחד יושם על חדירתה של הפורנוגרפיה לאמנות (ציור, צילום, קולנוע) ואל תחומים משיקים כמו הפרסום על גווני השונים.

9401220 מעל ומתחת לקליפה: אופנה וטיפוח במדיה ובאמנות

שנתי, 2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר שושנה מרזל

בקורס זה נבחן כיצד אופנה, אביזרי לבוש, איפור ועיצוב שיער משתלבים בתוך יצירת אומנות נאראטיבית. על ידי ניתוח פרטני של יצירות מייצגות, הלקוחות מז'אנרים שונים, נראה כיצד אביזרים אלה מתפקדים בשני אפיקים: מחד, הריאליזם המובע בהם משריש את היצירה בזמן ובמרחב; מאידך, האביזרים הללו גם כוללים פונקציות נאראטיביות: הם באים לאפיין את הדמות ואת התפתחותה בעלילה, יחד עם בניית המעטפת המעמדית-כלכלית שלה. בנוסף לשני אלו, הם גם מסייעים להביע עמדות סוציו-פוליטיות, כגון ביקורת חברתית, בניית אוטופיות, ועוד. אולם, לא בכל היצירות הלבוש מתפקד כפי שמצופה ממנו, וגם ל"סטיות" הללו יש משמעות רבה.

9306666 דת ודאטה, דת הדאטה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר רומי מיקולינסקי

בשנים האחרונות אנו עדים לעלייתה של דת חדשה, "דת המידע", שמאמיניה סבורים כי הכל ניתן למיפוי וערכה של חוויה אנושית תלוי בתפקידה בתהליך עיבוד המידע. בין ביטויה הבולטים של "דת המידע" ניתן למנות את תנועת ה"אני המדיד" (Quantified Self), פיתוח "מכשירים לבישים" שמנטרים פעילות אנושית ועושים לה אופטימיזציה, כמו גם את השילוב הגובר של אלוגריתמים בחיי היום יום. לצד מגמות אלו אנו רואים פעילות שוקקת של קבוצות דתיות שונות ברשתות חברתיות, פיתוח אפליקציות סלולאריות וטכנולוגיות מבוססות-רשת תומכות דת, וביטויים חברתיים שונים של "מלחמות דת" דוגמת מלחמות הערכים בוויקיפדיה. בסמינר נכיר גישות שונות וחוקרים בולטים ונבחן פיתוחים מסחריים בתחום, לצד חקר פעילות ומגמות של קבוצות דתיות שונות ברשת. נפעיל חיתוכים על מאגרי מידע שונים ונייצג בדרכים שונות שימושים פילוחים בהקשר דתי של המידע המצטבר ואת המשמעויות החדשות הנקשרות סביב אמונה דתית וקיומו של האל.

9306663 קריאה וכתובה של שירה

2 ש"ש, 4 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר דרור פימנטל

השירה, כותב המשורר הגרמני ריינר מריה רילקה, היא "אוושה על כלום". שהרי השירה היא המדיום הלשוני המינורי ביותר. אך עם זאת, האפקט שלה אדיר. מתח זה בין התוכן האלמותי לצורה הפשוטה חווה כל מי שאי פעם חטא בכתיבת שירה. זו בדיוק עבודת השירה: להכיל את עודפות המשמעות בכלי השביר של השורה הקצוצה. בסמינר נקרא מהשירה העברית ומשירת העולם, ונתרגל את כתיבת השירה. זאת, תוך התוודעות לטכניקות כתיבה כמו משקל וחריזה, אימאז' והרמז, ולצורות שיריות מצומצמות ורחבות, מסורתיות ומודרניות.

שנים ג'-ה'

קורסי בחירה מתקדמים

שנתי

2700704 האסתטיקה של המוגבלות –

תיאוריות ופרקטיקות בתרבות באמנות ובקולנוע

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א' 18:00-16:30

ד"ר עמנואל שן

מטרת הקורס לבחון את הקשר בין תרבות אמנות ומוגבלות, תוך שימת דגש על המוגבלות השכלית. בחינת היבטים שלביטויים של מוגבלות בראי ההיסטוריה של האמנות, בקולנוע בפרסום, בעיצוב ובתקשורת; סקירת מכלול יצירות של אמנים עם מוגבלויות בכל תחומי האמנות; התנסות ביצירה מתוך מוגבלות ככלי ביטוי אמנותי. במסגרת הקורס יתקיימו בסמסטר ב' סדנאות יצירה בהשראת המוגבלות. הקורס מתקיים בתמיכת קרן שלם.

מסטר א'

1700607 אמנות בקונטקסט (הקורס מתקיים בתל אביב)

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ו' 12:00-10:30

נירת נלסון

האמן הצרפתי דניאל בורן העמיד באחד מכתביו את יצירת האמנות אל מול פרוסת לחם: אם נמקם יצירת אמנות במאפייה, היא לא תשנה את הפונקציה של המקום ולעולם לא תהפוך לפרוסת לחם. לעומתה, אם נציג פרוסת לחם בחלל תצוגה היא עשויה להפוך ליצירת אמנות, לפחות למשך התערוכה. בקורס נתבונן ונדון במערכות יחסים סבוכות כמו אלה שבין יצירת אמנות לסביבת התצוגה (מוזיאון, גלריה, חלל אלטרנטיבי, מרחב ציבורי, מרחב פרטי), בין יצירת אמנות אחת לרעותה (שיקולי תצוגה, שיח בין יצירות האמנות המחלקות מרחב משותף), בין היצירה לתערוכה (לקונספט הכללי) ובין היצירה לטקסט שנכתב עליה (טקסט קיר, טקסט בקטלוג – פרשנות; עיתונות - ביקורת). הקורס יתקיים בימי שישי בתל אביב ויכלול בעיקר סיורי גלריות, מוזיאונים וחללים אלטרנטיביים. כמו כן יתקיימו מספר מפגשים בבניין לימודי תואר שני של בצלאל, ברחוב שלמה, בתל אביב.

2700642 קומיקס ישראלי אתמול והיום

2 ש"ס, 2 נ"ז

יום א', 14:00-10:30

צחי פרבר

מטרת הקורס להציג את האופן בו נתפסת ההווה הישראלית על גווניה הרבים באמצעות הקומיקס. הקומיקס הישראלי שנוצר טרם הקמת המדינה ועד לימנו אלה, דומה בתמהיל התכנים שלו לקומיקס הכללי בשקפו את ערכי החברה ותכניה מכל זווית אפשרית: עם במצור, צבא ובטחון, סטריאוטיפים חברתיים, ועד למקומו של הפרט בהווה הישראלית. במהלך השיעור יוצגו סדרות קומיקס שפורסמו ברחובות לילדים, בעיתונים יומיים ובספרים (הנובלה הגראפית). במקביל לכך נארח בשיעור ציירי קומיקס ממגזרים רבים – קומיקאים ידועים, אך גם כאלה הנמנים על החברה החרדית.

1700674 בין אחווה לאיבה: יחסי יהודים וערבים בראי הקולנוע הערבי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

איל שגיא ביזאוי

מאז ראשית כניסתו של המדיום הקולנועי אל המזרח התיכון ואל ארצות ערב בכלל ניתן ביטוי ליחסי יהודים וערבים ביצירות קולנועיות רבות. יצוגיהם של יחסים אלו רבים ומגוונים, והם משתנים מתקופה לתקופה ומארץ לארץ: החל בסרטים המתארים יחסי דו-קיום ואחווה בין היהודים לשכניהם המוסלמים והנוצרים, עבור בסרטים המציגים את המתחים בין הקהילות, וכלה בסרטים המתמקדים בסכסוך הישראלי-ערבי סביב שאלת ארצישראל/פלסטין. בחלק מן הסרטים הללו ההתמקדות היא ביחסי יהודים וערבים, תוך הקפדה על ההבדל בין "יהודי" ל"ציוני" או "ישראלי", ובחלק אחר ההתמקדות היא ביחסי ישראלים-ערבים או ישראלים-פלסטינים, תוך טשטוש הקטגוריות "ישראלי" ו"יהודי". במהלך הקורס נצפה בדוגמאות שונות מסרטים שנעשו בתקופות שונות בעולם הערבי וננתח אותן. במיוחד נתמקד בסרטים שנעשו בפלסטין/ישראל, מצרים, מרוקו, תוניס ולבנון.

1700651 קלאסיקה מאוירת לילדים

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

אורנה גרנות

במהלך הקורס נבחן מגוון ספרי ילדים מאוירים ונסקור את התפתחותו של הספר המאויר לילדים מן המאה ה-19 ועד ל"פיקצ'רבווק" של ימינו. מטרת הקורס היא למקד את תשומת הלב והמבט אל האיור כפרשנות חזותית לטקסט מילולי בכלל, ואל הספר המאויר לילדים כסוגה ייחודית בפרט. ההתבוננות ההיסטורית-תרבותית על הפן החזותי של הספר המאויר תיעשה תוך מתן דגש לתרומתם הייחודית של האיור והמאיירים אל התהוותן של היצירות הקלאסיות לילדים. יצירות לדוגמא: 'הושע, הפרוע, פו הדוב, פיטר רביט והקוסם מארץ עוץ'. מאיירים לדוגמא: וולטר קריין, רנדולף קלדקוט, מוריס סנדק וטומי אונגרר.

1700677 אדם ומותג: פרספקטיבה שיווקית ופסיכולוגית על פרסום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

סיגל כנפו, פרופ' אריאל כנפו

האדם המודרני מוצף במסרים שיווקיים והפרסום חודר לכל אחד ממעגלי החיים שלנו. בקורס זה נדון בממשק שבין אדם למותג - האופן שבו תהליכים פסיכולוגיים ומנגנוני שיווק משפיעים עלינו. זהו תהליך דו-כיווני, שבו מצד אחד פועל המפרסם דרך המותג, כדי להשיג מטרות שיווקיות, ומצד שני ניצב האדם, הצרכן הפוטנציאלי, אשר לו צרכים, מטרות, יכולות ורצונות המשפיעים על התהליך. החלק הראשון של הקורס יגדיר מושגי יסוד בשיווק והתנהגות צרכנית. נדון בהנחת היסוד ששיווק בא לענות על צורך פסיכולוגי של הצרכן. החלק השני של הקורס יתבסס על הפסיכולוגיה של הפרסום. ידע מתחום הפסיכולוגיה החברתית יאפשר

הבנה של העמדות והמוטיבציות הבסיסיות המניעות אותנו לטוב ולרע, כולל הצרכים המודעים והלא-מודעים שלנו, וההטיות המחשבתיות והתפיסתיות שלנו. החלק השלישי של הקורס ידון במימדי העומק של הפרסום: כיצד פרסום יוצר אישיות למותג, ומהם הערכים שתהליך הפרסום מקנה למותג, תוך התחשבות בסמלים וארכיטיפים תרבותיים וברקע התרבותי שוב מתבצע הפרסום.

1700675 תרבות פופולרית בעולם הערבי: מוזיקה, קולנוע ואינטרנט

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

איל שגיא ביזאוי

סדרת ההתקוממויות שהחלה בסוף שנת 2010 בארצות האזור וזכתה לכינוי "האביב הערבי" הפתיעה מומחים רבים, הן אקדמאיים הן צבאיים ומדיניים והן מתחום התקשורת. מסתבר שנאומיהם של מנהיגי המדינות השונות, דרשותיהם של חכמי הדת, הזזת כוחות צבא מנקודה אחת לשנייה, ואפילו מאמרי מערכת אינטלקטואליים, לא די בהם כדי לספר על הלכי הרוח ועל התחושה הכללית בקרב החברות הערביות השונות. בתחומי הקולנוע, המוזיקה וברשתות החברתיות, לעומת זאת, ניתן היה לחוש ברחשי מחאה וביקורת ואף בניצני התקוממות, אשר גם אם לא היה בהם די כדי לחזות את שעתיד להתרחש, הרי שבאודאי סיפקו תמונה שונה, ואף הפוכה, לזו שהמדינה ביקשה לצייר. רבים מהאנשים שחיים בעוני מחפיר במדינות ערב, נאמר שוב ושוב ע"י מומחים שונים, יעדיפו בכל זאת להחזיק בביתם צלחת לקליטת שידורי הלווין בטלוויזיה. עבור רבים מן האנאלפאבטים בעולם הערבי, טוענים חוקרים שונים, סדרות ותוכניות הטלוויזיה וסרטי קולנוע מעצבים את תפיסותיהם יותר מכל ספר אינטלקטואלי, חשוב ככל שיהיה. בקורס נבחן את הקולות המשמשים שופר לרעיונות של התרבות הממלכתית ומוכתבים מ"למעלה" לעומת מוצרי התרבות הפופולארית המשמיעים את מגוון הקולות של ההמונים כפי שבאים לידי ביטוי בסרטי קולנוע מצריים המייצגים את המיינסטרים ולעומתם בסרטי קולנוע עצמאיים שנעשים במצרים ובלבנון בשנים האחרונות; במוזיקת הפופ הערבית ולעומת זאת בסצנת המוזיקה האלטרנטיבית שהתפתחה בלבנון, מצרים, ירדן, פלסטין, תוניס ועוד; ובאינטרנט, על הרשתות החברתיות שבו ועל התוכניות והסרטונים המועלים ביוטיוב ובערוצי אינטרנט שונים.

9301626 אסתתיקה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר דרור פימנטל

"האמנות היא האירוע של ביאת האחר". כיצד נוכל להבין משפט זה? התנועה לקראת הנהרת המשפט היא המרחב שבו יתרחש הקורס. ראשית, המשפט אומר כי על האמנות להיחשב כאירוע, כלומר, לא כעל אובייקט אלא כעל התרחשות הכרוכה בגילוי ובהופעה. שנית, המשפט אומר כי האמנות קשורה באופן כזה או אחר באחרות, כלומר, באותו דבר-לא-דבר החומק מכל חישוב וכלכלה. לכן יש באמנות ממד אתי של הכנסת אורחים, הכנסת אורחים של האחר לגמרי. בהקשר לטענות אלו נבחן את הגותם של לוינס, דרידה, היידגר, בארת ומריון, ונתבונן ביצירות אמנות של מארק רות'קו, מרסל דושאן, פול קליי ואחרים.

1700676 מבוא לפילוסופיה של המדע: מן המאה השבע עשרה ועד היום

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר בעז תמיר

הקורס מתחיל בתיאור עבודתם של שני ענפי המדע במאה השבע עשרה, ניוטון ולייבניץ, תורתו של כל אחד מהם מאגדת תפיסה כוללת של הטבע, הפילוסופיה והדת. נעסוק בשתי גישות עיקריות ונגודות זו לזו באותה התקופה, הראציאליזם של דקארט והאמפיריציזם של בייקון. במאה השמונה עשרה מעלה דויד יום את אחת השאלות הכבדות בפילוסופיה של המדע, היא שאלת האינדוקציה, נדון בשאלה זו ובתשובות שניתנו לה על ידי קאנט ואחרים עד לתחילת המאה העשרים.

במאה התשע עשרה נתעכב על עלייתם של מדעי החברה, על הפוזיטיביזם המדעי ועבודתו של אוגוסט קונט. המאה התשע עשרה היא כר נרחב לוויכוחים סביב תורות האבולוציה, הקורס יציג בקצרה את תורות האבולוציה הקודמות לדארווין ואת המהפכה המדעית שמביא דארווין בתורתו. אותה תקופה היא גם תקופת לידתם של המחשבים הדיגיטליים המכאניים הראשונים, המנועים הדיפרנציאלי והאנאליטי של צארלס בבג'. תחילת המאה השערים מביאה שתי מהפיכות מדעיות חריפות האחת היא תורת היחסות של איינשטיין והשנייה היא תורת הקוונטים. אנו נסקור בקצרה את הרעיונות המרכזיים של כל אחת מהתורות, ננסה להבין את ההשלכות של המהפכות האלו על הטכנולוגיה והמדע של המאה העשרים והעשרים ואחת.

1501002-0 סדנה בכתיבה יוצרת

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר עודד מנדה לוי

"לכתוב: לנסות בקפדנות לשמר משהו, לעשות שישרוד משהו: לקרוע כמה פתותים מדויקים מן הריק שמתרוקן, להותיר, אי שם, איזשהו תלם, איזשהו עקב, איזשהו אות או כמה סימנים"

(ז'ורז' פרק, חלל וכו': מבחר מרחבים, [1974] 1998).

במפגשי הקורס נכיר, נשוב ונכיר, בערך של הכתיבה ובכתיבה כערך. ננסה באופן עקבי ובלתי מתפשר להאזין לעצמנו ביושר, בכנות. נתבונן ושוב נתבונן בזולתנו, בסביבה, בדרך שבה אנחנו רגילים לתפוס את העולם. נשחרר אי אילו בריחים זעירים שבתוכנו, נתרגל התייחסות 'אחרת' למוכר ולידוע, נערער על האמונות המוצקות שלנו, נראה בהם נקודת מוצא לפליאה, לקסם שבגילוי. את הכוחות המיוחדים שאולי נגלה בעצמנו ננסה ליצוק לכלים של צורה, מבנה ותשתית של לשון. נבנה את ה"קול" של היצירה, נשרטט דמויות ומצבים שיספקו איזו מלאות או תלת-ממדיות, נכיר במוסיקליות של השפה, בערך של הריתמוס, בצורות השונות לעורר רגש ולהנכיח אותו בלשון. נקרא סיפורים וקטעים ספרותיים, נלמד מהם, ננהל איתם דיאלוג, נופרה מהם ונפרה זה את זה. כל העת נעסוק במפגשים. במפגשים עם טקסטים, עם שפות, עם הלשון, עם זיכרון, עם העולם. נשוב ונזכיר לעצמו שהטקסט הספרותי הוא צורה אומנותית. נכיר בערך המוחלט של יסודות פואטיים: מי מספר את הסיפור? מהי נקודת המבט שלו? איך הוא מספר? באיזה סדר? מהי מערכת הזמנים? מה המקום של הממד הלשוני בסיפור? מהו הסיפור, בעצם? איך יוצרים הזדהות או הסתייגות? מהי משמעות של טקסט ספרותי? איך יוצרים אותה? במהלך המפגשים נבחן מבחר מהנושאים העקרוניים הללו, נתקרב אל הדברים בעזרת תרגילים ספרותיים שישכללו את ההתבוננות ואת הביטוי, נכתוב ושוב נכתוב, נקרא לעצמנו ולזולתנו ונביע את עצמנו. המפגש בין מילה, מבנה וצורה של טקסט לבין נושאים ועקרונות ביצירה ובאומנות שלכם עשוי להצמיח כיווני מחשבה, יצירה ותגבור הדדי שכדאי לבדוק ולהכיר. נציב מטרה: לכתוב. אנחה ואלווה אתכם לאורך המפגשים, בתקווה שנשמח במעשה הכתיבה. בשל אופיו של הקורס מספר המקומות מוגבל. אנא, הירשמו אלה מביניכם המעוניינים מאוד להתנסות בכתיבה. הדבר דורש רצינות, מחויבות, התמסרות, תרגול רצוף לאורך השנה ויכולת לקבל ביקורת ותגובה.

1700679 תיאוריות עכשוויות של אמנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר שאול סתר

נדמה כי יותר מאי פעם המעשה האמנותי העכשווי נזקק לכתיבה פרשנית תיאורטית שתבאר אותו ותיתן בו סימנים, תמקד אותו בהקשרים חברתיים רחבים ותדלה ממנו משמעויות; ואילו השיח הציבורי בישראל באשר לאמנות רק מתרושש, וכמה מן המוסדות המתווכים המרכזיים - ביקורות אמנות, כתבי עת לאמנות - הולכים ונעלמים. קורס זה ינסה למלא את החלל בעזרת קריאה מודרכת בטקסטים קצרים בביקורת ובמחשבת האמנות שנכתבו בשנים האחרונות. מבעד להם, נבקש להעמיד כמה צמתים מרכזיים של דיון: סוגיית התמדתו של

המרחב האסתטי; הדימוי החזותי בעולם של חזיון; אפשרותה של אמנות פוליטית במאה ה-21; היחסים בין אמנות, עבודה, שוק והון; אמנות של עולם ראשון, אמנות של עולם שלישי. נקרא טקסטים פרי עטם של רנסייר, גרויס, רוגוף, דידי-הוברמן, דה דוב. נצמד להם מאמרים מוקדמים יותר של דבור, אדורנו, ברודייה, ונבחן אם וכיצד כל אלה יכולים להאיר מהלכים אמנותיים בני זמננו.

1700641 הדימוי והמבט בראשית המאה ה-21

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א', 14:30-16:00

ד"ר אהד זהבי

בעידן שבו דימויים נוצרים בקצב מסחרר ומופצים במהירות הבזק ראוי לתהות על מעמדו של הדימוי ועל כוחו של המבט. האם הדימוי עוד מעיד על ממשות כלשהי, או שהוא מתייחס רק לדימויים אחרים? האם הוא נובע ממקור אותנטי, מיד מכוונת, או שהוא תוצר מובהק של מנגנונים טכניים לייצור דימויים ולשכפולם? האם הוא מציית בהכרח להיגיון של השוק הגלובלי ולאינטרסים של השלטון, או שאפשר לשתול בו זרעים של מחאה? ומה על העין, שמולעטת בדימויים: האם היא מסוגלת לראות, לברור, להתנגד? האם היא יכולה לעורר את הגוף לפעולה?

אלה הן כמה מן השאלות שנברר בקורס, בעזרת טקסטים תיאורטיים ומגוון של דימויים קונקרטיים. אחד הצירים המרכזיים של הדיון יהיה האירוע שהתחולל ב-11 בספטמבר 2001 בארצות הברית ועל מסכי הטלוויזיה ברחבי העולם – אירוע ספקטקולרי שמעורר שאלות חשובות על הדימוי ועל המבט בראשית המאה ה-21 – אבל ממנו נתגלגל לאירועים אחרים ולדימויים אחרים, ודרכם נתהה על המסגרות שבתוכן מתנהל כיום המבט שלנו ועל האפשרויות שעוד פתוחות לפנינו.

1800113 קולנוע, וידאו ומדיה חדשה: היסטוריה, תיאוריה וביטויים בתרבות העכשווית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

רונן לייבמן

למרות שמצלמת הוידאו הביתית הראשונה פותחה רק באמצע שנות השישים, ההיסטוריה של הוידאו ארט התרחבה ואת שורשיה ניתן למצוא כבר בעבודות הקולנוע הניסיוניות של שנות העשרים והשלשים. מאידך, בשנים האחרונות הפך הוידאו התיעודי לחלק בלתי נפרד משדה האמנות העכשווית והוידאו ארט בפרט. מטרת הקורס היא למפות ולהכיר את התהליך אותו עבר הוידאו ככלי וכתוכן בשדה האמנות החל משנות החמישים ועד היום. מאז הופעתו שימש הוידאו כתחום השואב ומנהל דיאלוג עם תחומי יצירה שונים כגון קולנוע, פיסול, טלוויזיה, פרפורמנס ועוד. אופיו ההיברידי של הוידאו איפשר לו לשמור על נוכחותם של תחומים אלה במקביל ולהתפתח עימם.

1700683 הפילוסופיה הפוסטמודרנית ומה שבא אחרי - מהו העכשיו?

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר חיים דעואל לוסקי

הקורס יעמיד במרכזו את הצורך בארגז כלים פילוסופי, המורכב מהמושגים החשובים אותם הפילוסופיה של המאה ה-20 פיתחה. נבקש לבנות את השפה המיוחדת של הפילוסופיה העכשווית, תוך כדי לימוד השוואתי של הדומה והשונה בין הפילוסופים, בעיקר מהזרם הקונטיננטלי - הגרמנים (בחצי הראשון של המאה בעיקר) והצרפתים (בחצי השני של המאה ה-20 ועד היום). לשם כך, נערוך חקירה מושגית תוך מעקב אחר התגלגלות מספר מונחי יסוד החוצים את המחשבה של ההוגים, מונחים הבונים את השפה הפילוסופית הייחודית של העידן שלנו. במרכז הדיון - השינויים שהתחוללו במחשבה ובשפה, ברוח הדיון הפילוסופי ובמטרותיו, שהחלו במארקס, ניטשה ופרויד, עד לפוקו, דרידה, באדיו, לוינאס ומהם לפילוסופיה של המאה ה-21, לז'יז'ק, ראנסייר ולפילוסופיה הספקולטיבית העכשווית, כמו גם ל'מפנה החייתי', לפילוסופים המבקשים לחשוב את עולמן של החיות כחלק מעולמו של האדם. נבקש להבין את התמורות שחלו במעמדה של האמת, ונעסוק במושגי הזהות

וההבדל, ובהולדת מושגי האחר והאחרות, הן בהקשרם הפסיכואנליטי, ביחסם את הגוף ואל המיניות, ובעיקר - בהקשרם הפוליטי במחשבה הפוסט-קולוניאליסטית. נעקוב אחר עליית משמעותה של החשיבה הביקורתית בפיתוח המחשבה הפמיניסטית והפוסט-פמיניסטית של היום, ובמושגים נוספים שלהבנתם נדרשת גמישות מחשבתית המערערת על בלעדיות הרציונליות והבהירות המוכרת לפילוסופיה.

1628 פרנץ קפקא – משל וארכיטקטורה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

יז"י מיכלוביץ'

הקורס יתמקד במספר סיפורים 'קצרים-ארוכים' של פרנץ קפקא: המחילה, הגלגול, מושבת העונשין, החומה הסינית ועוד. בקורס נדון ביצירות אלה ונתמקד ב'ארכיטקטורה הווירטואלית' הקפקאית, והדרכים בהן חללים ארכיטקטוניים בנאליים ורגילים (משרדים, פרזדורים, חדרי שינה, ואפילו רצפות) משתנים ללא הרף, בהתאם להלך הרוח של הדמויות, והופכים לחריגים ומוזרים. בנוסף לממד הארכיטקטוני ביצירתו, נדון גם בקפקא כיוצר ה'הוגה בתמונת' וננסה לשפוך אור על יצירתו כנובעת מחשיבה ציורית.

1700661 ג'אז: לשמוע, לצייר, לחשוב

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:30-16:00

ד"ר אביב לבנת

ג'אז- הסוגה האמנותית שהתפתחה במוסיקה בתחילת המאה העשרים חצה את שדות הכותנה חדר והשפיע על שדות מחשבה, תרבות ויצירה מגוונים בעולם כולו. צלילי הג'אז ליוו את המאה העשרים ברגעיה הדרמטיים וניתן להשקיף על סגנונות הג'אז המרכזיים שעלו בעשורים השונים כמשתקפים מתוך ולעיתים אף מסמנים תופעות היסטוריות ותרבותיות ולוקחים חלק במארג התרבותי-חברתי המבנה אותם. לאורך העשורים השונים של המאה העשרים התגבשו סגנונות הג'אז השונים מהבלוז, הסווינג, הביבופ הג'אז החופשי ועוד והפליגו לארבע קצוות תבל כשהם נקלטים בקרב לאומים שונים. מהו הג'אז? מהו הצליל שלו? הצורה שלו? המחשבה שלו? תוך חשיפת שאלות יסוד אלו בפילוסופיה של הג'אז הקורס יבקש לעמוד על רגעי מפתח בהיסטוריה של הג'אז ולבחון את ההשפעות של צורת ביטוי ייחודית זו על התרבות המערבית, ספרות, אמנות ופילוסופיה של המאה העשרים וראשית המאה העשרים ואחת. מוסיקאים והוגים ביניהם ג'ון קולטריין, אורנט קולמן אריק הובסבאום, תאודור אדורנו, ז'יל דלז, אמנים, סופרים, פילוסופים וכמובן מוסיקאים אשר לקחו חלק בהבנייה ובהעשרה של התרבות והאמנות העולמית בזיקה לאמנות הג'אז יידונו במהלך הקורס שילווה במצגות סאונד ווידאו. יידונו מושגים כמו: אימפרוביזציה, ביט, שאלה תשובה, מודליות, סינקופציה, אשכולי צליל, פוליריתמיות ועוד, תוך מעקב אחר האופן שבו הם מהדהדים באמנויות החזותיות, בוידאו, אמנויות מיצב ומיצג, במהלכים קונספטואליים, כמו גם בביטויים של אמנות שימושית ובחיבור שבין אמנות לחיים. הסטודנטים יוזמנו להיחשף לארגז כלים אלטרנטיבי אשר הג'אז מציע להרחבת המבע היוצר ולביסוס מערך ידע תיאורטי באוריינטציה מוסיקאלית.

1700503 עולם הפרסום – הדור הבא

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

רן רבן

הקורס יספק לסטודנטים כלים עדכניים כדי להתמצא ולתפקד במרחב הרב-ממדי של התקשורת השיעורית המשתנה יחד עם הצורך לקדם רעיונות חברתיים בנושאים כמו: אורח חיים בריא ופעיל, איכות הסביבה, הפער בחלוקת ההכנסות, אלימות במשפחה ועוד. הקורס יעסוק בדוגמאות ומקרי מבחן רבים מן השנים האחרונות המסמנים את הדור הבא של תעשיית הפרסום, את ה"הזדמנות הגדולה" של הארגונים החברתיים ואת הדרך הנכונה לשלב את התאגידים המסחריים בקידום רעיונות חברתיים לשיפור החברה והסביבה.

הקורס יתמקד במרחב המוגדר על ידי הנושאים הבאים ובמיוחד בקשר ביניהם: תורת המותג, ערוצי המדיה החדשים, שיווק חברתי. העבודה המסכמת של הקורס תעסוק בקשר שבין מותגים ורעיונות חברתיים בעידן של ניו-מדיה.

1700678 מתחת לפני השטח: שינויים מבניים בעולם האמנות משנות ה-80 ועד היום
2 ש"ס, 1 נ"ז
יום א' 18:00-16:30
רותם רוף

מסוף שנות השמונים חלו שינויים מבניים מהותיים ורחבי היקף בעולם האמנות. סופה של המלחמה הקרה ושרטוטם מחדש של גבולות גיאופוליטיים באירופה ואפריקה, פתיחתם של מוקדי יצירה ושווקי אמנות חדשים באסיה ובמזרח אירופה, והמהפכה הטכנולוגית של האינטרנט - כולם גורמים שהשפיעו באופן מרחיק לכת על האופנים שבהן אמנות נוצרת, מוצגת ונסחרת כיום. בקורס זה נבחן את הרשתות ויחסי הגומלין המוסדיים - פרטיים וציבוריים - שבמסגרתם מתנהל עולם האמנות העכשווי. נמפה את יחסי הכוחות בין מרכזי אמנות גלובליים ומוקדי אומנות לוקליים, נסקור מגזינים מובילים וצורות מדיה ששינו את פני השיח ומעמד הביקורת, נבין את הרקע המוסדי, החברתי והכלכלי להתפשטות תופעת הביאנלות ברחבי העולם, ונבחן איך עלייתם של ירידי האמנות שינתה את פני הייצור והמסחר באמנות

1700680 מבוא למחשבת ישראל שיעור + תרגיל
4 ש"ס, 2 נ"ז
יום א' 20:00-16:30 הפסקה של חצי שעה בין השיעור לתרגיל
ד"ר ליאור אלפרוביץ'

קורס זה, מבקש להציג לסטודנטים, את העקרונות העומדים בבסיסה של המחשבה היהודית. במהלך הקורס ילמדו הסטודנטים, על אודות סוגיות נבחרות בתולדות ההיסטוריה והמחשבה היהודית, מימי הביניים המוקדמים ועד לימינו. בין אלו, מחשבת חז"ל, יסודות הפסיקה ההלכתית, עקרונות היסוד של הקבלה והחסידות. כל אלו יעשו באמצעות הכרות וקריאה בטקסטים מרכזיים.
הקורס עצמו מחולק לשיעור פרונטלי ותרגיל. (התרגיל יינתן במרכז "אפיקים" רח' לה"י 14 גבעה צרפתית ירושלים) כאשר בשיעור הפרונטלי יובא הרק ההיסטורי והתיאורטי של נושא השיעור ובתרגול ייחשפו התלמידים לשיטת הלימוד המסורתית של לימודי הגמרא באמצעות לימוד בחברותא ותחת הנחיית מרצה הקורס.
בקורס ישולב סיור לימודי בירושלים.

מסטר א' יום ד'

1700504 זכויות יוצרים
2 ש"ס, 1 נ"ז
יום ד' 19:00-17:30
עו"ד אייל פרייס

מטרת הקורס להקנות מושגים ועקרונות בדיני זכויות יוצרים ומדגמים ביצירות אמנות, יצירות אדריכליות, תצלומים, עיצובים גרפיים, עיצובים קראמיים, צורפות ועיצובים תעשייתיים. ייסקרו זכויות ביצירות מיוחדות ותידון השאלה מהי העתקה אסורה ומותרת של יצירה (למשל בהקשר פרודיה). תנותח זכות האמן למנוע מאחרים לערוך שינויים ביצירה. עוד ידון: מסחור זכויות והגנה בארצות זרות על זכות יוצרים, ומדגם של יוצרים ישראלים.

1700684 מי מפחד מביקורת? על מושג הביקורת ופעולתה

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ד' 17:30-19:00

ד"ר ליאת פרידמן

קורס זה עוסק במושג הביקורת וסוקר את ההיסטוריה של השימוש במושג. נשאל: האם צריך ביקורת כדי לחשוב?; האם ביקורת היא תמיד שלילית?; מה מטרת הביקורת?; ומדוע ביקורת היא חלק בלתי נפרד מהעשייה היצירתית והאמנותית. כלומר, נבחן ביקורות מסוגים שונים וטקסטים בפילוסופיה. נפעיל מחשבה ביקורתית ונדון בתיאוריה ביקורתית.

שנים ג'-ה'
קורסי בחירה מתקדמים

מסטר ב'

2700675 פירנצה: העיר בתקופת הרנסנס

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 10:30-12:00

ד"ר רחל רפפורט

הקורס לומד את התפתחותה של העיר פירנצה (פלורנציה) החל מסוף ימי הביניים, ומתאר את תהליך הפיכתה לערש אמנות ואדריכלות הרנסנס. הקורס עוקב אחר היסודות הרומיים של העיר, לומד את מוקדיה הדתיים ואזרחיים, וממשיך בהתפתחותה המהירה החל ממגפת הדבר ופריחת תנועת ההומניזם. הדיון מתמקד בתמורות האדריכליות ואמנותיות של ראשית הרנסנס, בפועלו החלוצי של ברונלסקי כאדריכל העיר, בעלייתו והשפעתו של בית מדיצ'י, ולומד את תרומתם של ג'יברטי, אלברטי, מיכלאנג'לו ואחרים ביצירת פרויקטים חדשים בתחום העירוני. זאת, בהשוואה לתופעות מקבילות בערים סיינה, פיזה, אורבינו ופינזה.

2700697 תשוקה ויצירה: מבט ביקורתי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 10:30-12:00

יואב רונאל

הקורס יעסוק בייצוגי תשוקה בתרבות המערבית, דרך תיאוריות של ביקורת תרבות מהמאה ה-20. הדיון בתשוקה יערך מכל הקונטקסטים השונים של המושג: התשוקה הגופנית והאירוטית, התשוקה הפילוסופית, התשוקה הפוליטית - אך בעיקר מתוך התמודדות עם שאלות של יצירה ותשוקה.

הקורס יציע תחנות שונות בביקורת התרבות: הוא יתחיל במחשבת התשוקה של אפלטון, וימשיך למודרניזם ולפוסט מודרניזם, מתוך התבוננות בהגותם של האבות הגדולים: ניטשה, מרקס ופריד. ולאחר מכן, עמדות ביקורתיות יותר, כמו תפיסת התשוקה של ז'ק לאקאן, רעיון היצירה של מוריס בלאנשו, המחשבה המלנכולית של ולטר בנימין, מחשבת הסובייקט והשיח של מישל פוקו, הפרפורמטיביות של ג'ודית באטלר וז'ק דרידה, אווה אילוז ותשוקה מודרנית, מכונת התשוקה של ג'יל דלז ופליקס גואטרי, ושאלות של תשוקה ואותנטיות למול הפוסט מודרניזם.

הדיון הפילוסופי והביקורתי יתקיים לאורן של יצירות תרבות. בין האמנים והיוצרים: קפקא, ברדיצ'בסקי, הרמן מלוויל, זוהר ארגוב, ספייק ג'ונז, פאזוליני, גוסטב פלובר, אתגר קרת, סקוט פיצי'גרלד, ולדימיר מאייקובסקי, ברוס ספרינגסטין, פרנק מילר, גבריאל בלחסן ואחרים.

2800120 הפילוסופיה והתיאוריה של הצילום: מושגי יסוד במחשבה חזותית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

ד"ר חיים דעואל לוסקי

בשיעור נעסוק בבניית ההבנה הפילוסופית בשאלת ייצוג המציאות, דרך הכרות עם ההוגים ש"עזרו" לשינויים אלה להתרחש, החל מולטר בנימין, מרטין היידגר ווילם פלוסר, ועד לרולאן בארת, ז'אק ראנסייר, סלבו ז'יז'ק ואחרים. הבנת הטכנולוגיה, מחד אך בעיקר, הבנת התלות של הצילום בקפיטליזם המערבי בעידן הפוסט מודרני. בנוסף, נבקש לנתח ולהבין את השינויים מההיבט הטכנולוגי-יישומי: מה ההבדל בין הצילום הישן, האנלוגי מבוסס הכימיה והאמולסיה, לצילום החדש, הדיגיטלי מבוסס המחשבים והשפה הדיגיטלית? האם "החיה היא אותה החיה", והצילום הוא עדיין חלק מהאונטולוגיה, חלק מההוויה או שעלינו להתחיל במסורת שלישית, אחרי האמנות והצילום, מסורת שתבקש לחדור ליסוד הלוגי-רציונאלי מחד, והא-לוגי והאי-רציונאלי, מאידך, של המדיום החדש הזה ששמו 'צילום דיגיטלי', הנשען על תרבות הרשת. ננתח את היבטיו החיוביים - ההפצה, המיידיות, השיתוף וכן הלאה, ואת היבטיו השליליים - הפכית האדם לשבוי בידיהן של חברות העל, של תאגידי המדיה והתקשורת, והתלות ואולי גם ההתמכרות שלנו לשינויים ול"שיפורים" המתרגשים עלינו מדי יום ביומו.

2700687 מקולנוע אקספרימנטלי ועד יוטיוב: פרקטיקות של ציטוט ושימוש מחדש

בקולנוע

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 12:00-10:30

לליב מלמד

שימוש מחדש וציטוט של חומרים מצולמים (Found Footage) כפרקטיקה קיימת עוד משלב מוקדם בהיסטוריה הקולנועית. בעידן הדיגיטציה של הדימוי ופריצת ההיררכיה של הפקתו, הפכה פרקטיקה זו למרכזית עבור יוצרי קולנוע ואמני וידאו המבקשים להתבונן באופן ביקורתי בעברם האישי, הפוליטי והחברתי. חומרים אשר צולמו בהקשר ספציפי מופקעים ממקומם הטבעי, נערכים מחדש, לעיתים קרובות כנגד מטרתם המקורית. הניכוס המחודש מייצר מבט אחר, חתרני על ההיסטוריה ככלל, ועל ההיסטוריה של הקולנוע בפרט. כיום, המדיה החברתית מופצצת בדימויים, פלטפורמות אינטרנטיות כגון יוטיוב מאפשרות לכל אחד לבטא עצמו, ומדיה חזותית משרתת מנעד רחב של שימושים, מתיעוד משפחתי ועד אמצעי לוחמה. הארכיון החזותי והאסופה האינסופית של וידאו המופצים ברשת, משמשים כזירה לפרום ולהרכיב מחדש את השיח, ליצר פרודיה, או להציע חלופה לסדר הקיים. בקורס נבחן שימוש מחדש, העמדה מחדש וציטוט של חומרי תעמולה מדיניים, סרטי הסברה מדעיים, קולנוע מיינסטרימי פופולארי, קטעי טלוויזיה, סרטים משפחתיים, צילום מודיעיני וסרטוני יוטיוב מגוונים.

1501002-1 סדנה בכתיבה יוצרת

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר עודד מנדה לוי

"לכתוב: לנסות בקפדנות לשמר משהו, לעשות שישרוד משהו: לקרוע כמה פתותים מדויקים מן הריק שמתרוקן, להותיר, אי שם, איזשהו תלם, איזשהו עקב, איזשהו אות או כמה סימנים"

(ז'ורז' פרק, חלל וכו': מבחר מרחבים, [1974] 1998).

במפגשי הקורס נכיר, נשוב ונכיר, בערך של הכתיבה ובכתיבה כערך. ננסה באופן עקבי ובלתי מתפשר להאזין לעצמנו ביושר, בכנות. נתבונן ושוב נתבונן בזולתנו, בסביבה, בדרך שבה אנחנו רגילים לתפוס את העולם. נשחרר אי אילו בריחים זעירים שבתוכנו, נתרגל התייחסות 'אחרת' למוכר ולידוע, נערער על האמונות המוצקות שלנו, נראה בהם נקודת מוצא לפליאה, לקסם שבגילוי. את הכוחות המחודשים שאולי נגלה בעצמנו ננסה ליצוק לכלים של צורה, מבנה ותשתית של לשון. נבנה את ה"קול" של היצירה, נשרטט דמויות ומצבים שיספקו איזו מלאות או תלת-

ממדיות, נכיר במוסיקליות של השפה, בערך של הריתמוס, בצורות השונות לעורר רגש ולהנכיח אותו בלשון. נקרא סיפורים וקטעים ספרותיים, נלמד מהם, ננהל איתם דיאלוג, נופרה מהם ונפרה זה את זה. כל העת נעסוק במפגשים. במפגשים עם טקסטים, עם שפות, עם הלשון, עם זיכרון, עם העולם. נשוב ונזכיר לעצמו שהטקסט הספרותי הוא צורה אומנותית. נכיר בערך המוחלט של יסודות פואטיים: מי מספר את הסיפור? מהי נקודת המבט שלו? איך הוא מספר? באיזה סדר? מהי מערכת הזמנים? מה המקום של הממד הלשוני בסיפור? מהו הסיפור, בעצם? איך יוצרים הזדהות או הסתייגות? מהי משמעות של טקסט ספרותי? איך יוצרים אותה? במהלך המפגשים נבחן מבחר מהנושאים העקרוניים הללו, נתקרב אל הדברים בעזרת תרגילים ספרותיים שישכללו את ההתבוננות ואת הביטוי, נכתוב ושוב נכתוב, נקרא לעצמנו ולזולתנו ונביע את עצמנו. המפגש בין מילה, מבנה וצורה של טקסט לבין נושאים ועקרונות ביצירה ובאומנות שלכם עשוי להצמיח כיווני מחשבה, יצירה ותגבור הדדי שכדאי לבדוק ולהכיר. נציב מטרה: לכתוב. אנחה ואלווה אתכם לאורך המפגשים, בתקווה שנשמח במעשה הכתיבה. בשל אופיו של הקורס מספר המקומות מוגבל. אנא, הירשמו אלה מביניכם המעוניינים מאוד להתנסות בכתיבה. הדבר דורש רצינות, מחויבות, התמסרות, תרגול רצוף לאורך השנה ויכולת לקבל ביקורת ותגובה.

2800136 שובו של המודחק: מלח"ע ה-2 בתרבות חזותית בין 1945-2015

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר אילת זהר

בקורס נעסוק בחומרים החזותיים שנוצרו ביפן בששת העשורים האחרונים תוך התמקדות באפקט המצטבר של טראומת מלחמת העולם השנייה, זכרון המלחמה ונוכחותם בתרבות החזותית של יפן כיום. במהלך השיעורים ניתן מיקוד מיוחד להתפתחות השפה החזותית בתרבות היפנית כמו קולנוע וצילום, מנגה ואנימציה, מחול וספרות, ציור ופיסול, מיצב ומיצג, וידאו ארט ומדיה חדשה. נבחן שאלות של עשייה הנוגעות בשאלות של ייצוג יחסים חברתיים ופוליטיים במסגרת התרבות החזותית של יפן בעשורים האחרונים.

2700701 הפואטיקה של האוסף

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר טל פרנקל אלרואי

מה זה אוסף? מה אנחנו אוספים ומדוע? איזה ערכים אוסף נושא? מה אוסף רוצה? מטרת הקורס להתודע אל המשמעויות הגלומות באוסף כמקום יצירתי, לימודי, חווייתי ורגשי. קריאת חפצים דרך אוספים קיימים מאפשרת ללמוד על היסטוריה ועל האבולוציה של התרבות החומרית ולא פחות מכך על התשוקה והזיכרון שמפעילים אותנו. דרך המפגש עם הפריטים נתוודע אל ההיבטים החומריים, הטכנולוגיים והתרבותיים, ההופכים את האוסף למעין קפסולת זמן, למקום טעון ותקשורתי, לשפה חוצת דורות, תיאוריות וטכנולוגיות. במהלך הקורס ניפגש עם אספנים ועם אוספים ייחודיים שנשתמרו במוזיאונים ובבתים פרטיים, ונבחן את איכויותיו של האוסף ככלי לשכלול עיצוב ושפה אישית.

2700702 מבוא לתורת הרשתות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר בעז תמיר

הקורס עוסק במבנה הבסיסי של רשת, בסוגים שונים של רשתות: רשתות רגולריות, רשתות רנדומליות ורשתות חסרות סקלה, בתכונות הבסיסיות של הרשת, במעבר אינפורמציה ברשת, במבנים חברתיים שנוצרים ברשת, ברשת ככלי מחקר במדעי החברה ועוד. הקורס יציג את רשת האינטרנט ופרוטוקולים בסיסיים של תקשורת כדוגמת TCP/IP. הקורס עוסק גם בתופעת ההגחה emergent property. אלו תופעות גלובליות המגיחות מעל גבי רשת של יחסים לוקאליים. הגחה כזאת קיימת גם באורגניזמים חברתיים כמו נמלים דבורים ולהקות דגים. ברשתות נירונים ההגחה יכולה להסביר תופעות רבות הקשורות לתפיסה,

ראייה, תובנה, לימוד ועוד. הקורס יעסוק גם ברשתות נוירונים חישוביות ובמושגים כמו machine learning , deep learning ועוד.

1700670 אמנות פוגשת חברה פוגשת אמנות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקשר בין אמנות לחברה נדון מבעד לתפיסות שונות ומנוגדות. האמנות והאיכות האמנותית הוגדרו כתוצר של מערך מוסדי מורכב המופעל באמצעות מומחים וברי סמכא אשר אינם תלויים בתכונות או במאפיינים הכרחיים וקבועים הטבועים ביצירה; האמנות וטיבה הוגדרו כתוצר של תהליכי חיברות (למידה וחניכה) בעקבותיהם ניתן לזהות אובייקט כיצירת אמנות, ל"דובבו" ולחשוף את המובן והפשר הטמונים בו, לכאורה, ואשר קודמים לתהליך הלמידה; האמנות הוגדרה כאמצעי המתניע ביקורת מוסדית שיטתית שעניינה שיטות הייצור, הייצוג וההמצגה של האובייקט והמרחב האמנותיים, כמו גם חשיפת מבנים חבויים, כוחות דומיננטיים, נרטיבים מכוננים, קטגוריזציות, קלסיפיקציות וקולות "מושתקים"; בהקשרים אחרים היא הוגדרה כצורת מפגש, התכנסות, חשיבה ודיון המתפקדים כאתר של פוטנציאל (מחשבתי ופרקטי) הנוגע ברעיונות ובתפיסות הנטועים מחוץ להקשרים אמנותיים מובהקים (למשל: חברה, פוליטיקה, אקולוגיה ועוד), ומחוץ לדפוס חקירה "לוגים", "אובייקטיביים" ו"ליניאריים" מקובלים. הקורס יוקדש לזיקות גומלין אלה, לתנאים הסוציו-היסטוריים שהבנו אותם ולהיתרים והמגבלות הטמונים בהם וזאת בתחום האמנות הפלסטית בפרט והתרבות בכללה.

2700686 ברוטאליזם כרעיון אסתטי-חברתי בין אמנות לאדריכלות

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 14:00-12:30

אד' ד"ר ליאת סאבין בן-שושן

הכותרת ברוטאליזם הוענקה לזרם באדריכלות המודרנית על שם האותנטיות הגולמית (brute), המסות המגושמות, והשימוש הנרחב שנעשה בבטון חשוף. אך ברוטאליזם או ניו-ברוטאליזם הוא למעשה מערך של תפיסות אסתטיות וחברתיות שעלו באירופה בין שנות החמישים ושנות השבעים, וביקשו, בעקבות הריסות המלחמה, להתבונן מחדש באדם ובחברה באדריכלות, באמנות ובקולנוע; בקורס תיערך סקירה של תפיסות אלו, וייבחן כיצד היטשטשו הגבולות בין עולם הרעיונות ועולם הדימויים באדריכלות לאחר מלחמת העולם השנייה בעזרת קריאה בטקסטים מילוליים וחזותיים של התנועה.

1700637 אהבה ממבט אחרון: ייצוגי עיר וחוויה עירונית באמנות המאה ה-20

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

יז'י מיכלוביץ'

עיר כמציאות חזותית, רגשית, ומושגית ללא כל תקדים בעבר מזוהה עם התכנים המובהקים של ה'מודרניות' ועם ההכרה העצמית של האמנים הבולטים של המאה ה-20. הקורס יעקוב אחר גלגולים של ייצוגי המציאות והחוויה העירונית באמנות והגות מודרנית, כנעים בין שני קטבים: כאוס וגריד. הדגש בקורס יושם על הבנת המושגים הללו כשפה חזותית ומושגית ייחודית, ועל המימדים שלהם: פרגמנט, מבט מקרי, סחרור, סתירה בלתי פתירה מצד אחד, ומשטור, גיאומטריה מלבנית, קו ישר, מבט על מאחד, מצד שני. נקודת הזינוק של הדיון היא פאריז במאה ה-29 ונקודת הסיום היא תופעת עיר על, מושג ה-junk space ועיר כאפוקליפסה דיגיטאלית וחורבה של סימנים, אובייקטים וארכיטקטורה. מקום מיוחד יוקדש לעלייתה של דמות המשוטט ומבטו על העיר המודרנית. לצד אמנות חזותית (בעיקר ציור וצילום) התלמידים ייחשפו בצורה סלקטיבית להוגי דעות ואנשי ספרות שנדרשו לנושא.

2700698 קולנוע ואפוקליפסה - מבט פסיכואנליטי

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר יצחק בנימיני

במסגרת הקורס נדון בקשר ההדוק בין החיזיון הקולנועי ההוליוודי לבין התחזיות האפוקליפטיות הרודפות את התרבות המערבית עוד מייסודה המקראי. נבחן יחס זה באמצעות המתודה הפסיכואנליטית ותוך התמקדות במוטיב של חסר האב כמרכזי בשיח הפרנואידי-אפוקליפטי. נצפה בכמה סרטים עכשוויים העוסקים באחרית הימים ובקטסטרופות עתידניות, ובמיוחד בסרט "מלחמת העולמות" (2005 בהתבסס על גרסאות קודמות) של שפילברג. הסרט מדגים היטב כיצד חזון קולנוע מרשים משתלב עם הדוהדים של חזיונות מהשואה ומהטרור של ה-11 בספטמבר תוך ניסיון לייסד מחדש את מעמד האב האבוד.

2700703 המכונה, החיה והאדם שיבוא אחרי האדם

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר חיים דעואל לוסקי

בעידן הנוכחי, בו האדם הטכנו-קפיטליסטי העמיד את עצמו על גבולו של עידן שלטון האדם בעולם, מה שמכונה בין היתר, זמנו של ה posthumanism, משתנה מעמדה של החיה, או מעמדן של החיות, ביחס לאדם וביחס למכונה כאחד. אם היחס אדם-חיה היה ברור למחשבה המערבית, ורובם ככולם של הפילוסופים טרחו לחזור שוב ושוב על "מותר האדם מן הבהמה", הרי שהאדם שבא אחרי האדם, האדם-מכונה, משתחרר מפיתוח הבנת העצמי-אנושי מול האחר-חיייתי. מחשבה על החיה עולה בקנה אחד עם השקפות העוסקות באתיקה ובאסתטיקה של יחסי אדם-מכונה, הקשורות לאופן בו ניתן היום לחשוב מחדש את האונטולוגיה של בעלי חיים המבקשים לצמצם את משמעות ערך התביעות שהעמידה הדת, הפילוסופיה והמדעים (החל מהאנתרופולוגיה ועד לביולוגיה ולבוטניקה), ביחס להכרח שבציון חוזר ונשנה של הגבולות המעמידים ומשרטטים שוב ושוב את התיחומים שיאפשרו מרחב הבנה אפשרי לבחינת ההשפעה על המחויבות המוסריות שלנו לצורות חיים אחרות. עידן ה posthumanism אינו צריך לרמוז בהכרח על "קץ" או העדר של האנושות/יות, או להתקדם מעבר להתפתחות הביולוגית ו/או האבולוציוני (עידן המכונות-אדם מתפתח בצורה מכנית), אלא – העידן של היום יכול לאפשר פתיחות אחרת כנקודת מוצא חדשה, שתבחן את תנאי האפשרות שהושמטו מתפיסת עולם האנתרופו-צנטרית, ביחס למעמד החיה כחלק מהמין [האנושי], מעמדה ממשית ולא לעומתית, חיה הלוקחת חלק בפרויקט של האנושות.

1700669 מגמות במדיניות החינוך של ישראל

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:00-14:30

ד"ר דליה מרקוביץ'

הקורס עוסק בקווי הגבול האידיאולוגיים והביורוקרטיים המנהלים את מערכת החינוך הממלכתית בישראל ואת זיקתן לתחום החינוך לאמנות. בהקשר לכך נדון בנסיבות ההיסטוריות, התרבותיות, הכלכליות והפוליטיות, שהשפיעו על גיבוש מערכת החינוך, על האופי המשתנה של מטרותיה ועל הדרכים בהן ביקשה המערכת להיענות לאתגרים חינוכיים שונים באמצעות ניסוח תפיסות פדגוגיות, אורייניות ומנהליות משתנות. באמצעות בחינת אופייה המשתנה של מדיניות החינוך בישראל נדון בצירים הרעיוניים המרכזיים שעיצבו את המערכת וכן באלו שנדחו ממנה. כמו כן נדון בתפקיד החברתי והתרבותי המשתנה שנטל על עצמו השדה החינוכי הפורמאלי ובפרקטיקות המגוונות שאימץ. הדיון בסוגיות אלו יתנהל סביב טקסטים שנכתבו במקור על ידי הוגי הרפורמות ומעצבי המדיניות, טקסטים אמפיריים שבדקו את היישום בשטח, טקסטים שראו את המציאות החינוכית מנקודת מבט ביקורתית וטקסטים קולנועיים-תיעודיים הפורשים את הנושא מבעד לעדשת הזיכרון האישי.

2700685 תרבות ואידיאולוגיה: ייצוגים של צדק חברתי וזכויות אדם באמנות ובעיצוב

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

שגיא מעין

הקורס מבקש לדון בקשר שבין שאלת הצדק – כנקודת מוצא לכינון של חברות ומדינות מודרניות – לאופן שבו היא מומרת להשקפות עולם אידיאולוגיות ולצורות ביטוי בחוק ובשדה הייצור של התרבות. הקושי ההולך וגובר של מדינת הלאום להבטיח לאזרחיהן צדק וביטחון קשור גם לתנועות כלכליות בעידן של גלובליזציה מואצת. בעידן זה נחשפת אזלת ידה של המדינה, ומתגלה פער בין השיח ההומניסטי של זכויות אדם להדרת יחידים וקבוצות המתרחשת בפועל. ההבדלים בין שלבי ההתפתחות של רמות השיח השונות, והמתח שבין הרצון להגשים ערכים אידיאליים של חופש ושוויון לבין הצורך בהתגוננות מפני האחר המאיים על החברה, מקבלים ביטויים חומריים גם בשדה האמנות והעיצוב; הללו משקפים את מידת התאמתם לנרטיב האידיאולוגי השליט או את הניסיונות לחתור תחתיו, הן כחלק מהמנגנון המוסדי והן כיחידים המבקרים אותו.

השיעורים יציעו ניתוח של השיח החוקתי, החברתי והתרבותי ביחס למיעוטים ו"אחרים" בכלל במבט היסטורי, תוך סקירה של חברות שונות במרחב התרבות המערבית ובדגש על סוגיות של פערים חברתיים, מחאה וצדק חברתי. במסגרת זו נדון גם בדוגמאות נבחרות משדה האמנות והעיצוב, הספרות והקולנוע, החושפות מתחים אלה ומציעות אלטרנטיבות חדשות לשאלת הצדק בימינו. עבודת הסיום תתמקד בבחינה עיונית של תוצר משדה העיצוב/אמנות ע"פ הרעיונות האידיאולוגיים שנדונו בקורס.

1700663 מגדר, מיניות ותרבות חזותית

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום א' 16:30-18:00

ד"ר רוטי גינזבורג

הקורס מציע קריאה בטקסטים מכוננים בתיאוריה הפמיניסטית והקווירית תוך התייחסות לאמנויות השונות כולל צילום, אמנות, עיצוב, ארכיטקטורה ועוד. במסגרת הקורס נבחן את נקודות ההשקה בין התיאוריה הפמיניסטית והקווירית לתיאוריה של תרבות חזותית ואת ההבדל ביניהן. לשתי צורות אלה של חשיבה יש עשייה, אסטרטגיה, היסטוריה ותפיסה פוליטית משלהן. בקורס נדון כיצד תיאוריות אלה מציעות ותובעות עמדה כלפי חוויה חזותית; מה התפיסות הפמיניסטיות והקוויריות חושפות ביחס לאופן בו רואים ולאופן בו מייצגים אמנות; מה התפקיד החברתי-פוליטי של אופנים אלה בתוך התרבות. נדון ברישיות של רשתות חברתיות בשדה האמנויות ובאופן ספציפי כיצד רשתות אלה מעוצבות ומאורגנות על ידי מגדור או "הבדלים בין המינים" וכיצד הן מבנות את הזהות המגדרית של היוצרת/ת ושל הצופה.

Judocide 2700688 - השואה כרצח הציביליזציה היהודית באירופה שיעור + תרגיל

4 ש"ס, 2 נ"ז

יום א' 16:30-20:00, חצי שעה הפסקה בין השיעור לתרגיל

ד"ר ליאור אלפרוביץ'

מטבע אופי הנצחת השואה בישראל, לעיתים נדמה כאילו המאורע ההיסטורי עצמו מיוצג באופן כמותי, המתגלם במספר ששה מיליון, המבטא בזיכרון הקולקטיבי את מניין הנרצחים ואגב כך משקף את היקפה וממדיה של השואה. קורס זה מבקש להרחיב את זווית הראייה ולבחון את רצח העם היהודי במהלך מלחמת העולם השנייה בארצות הכיבוש הנאצי כמעשה רצח לא רק של אנשים, אלא גם של היהדות כתרבות (Civilization). קורס זה מבקש אפוא להציג את הפזורה היהודית במרכז ובמזרח אירופה, שאמנם אפיינו אותה מאפיינים שהיו ייחודיים לכל קהילה וקהילה, כגון פולקלור, שפה ותרבות (Culture), אך כל אלו נתפסו בעיני הנאצים כתרבות אחת שאת תהליך השמדתה אפשר לכנותו כ-Judocide. הקורס בנוי כשיעור פרונטלי ותרגול, שעיקרו לימוד בקבוצות של סוגיות נבחרות מהתלמוד בבלי. התרגול יתקיים במרכז "אפיקים" רחוב לח"י 14 גבעת צרפתית, בירושלים.

יום רביעי

1700681 גוף ואובייקט בפיסול במאה ה-20

2 ש"ס, 1 נ"ז

יום ד' 17:30-19:00

יז'י מיכלוביץ'

אמנות הפיסול במאה ה-20 סומנה באופן בל-יימחק ע"י שתי התפתחויות דרמטיות בראשיתה: שינוי מהפכני שחולל אוגוסט רודן (August Rodin) בפיסול הגוף האנושי, והצגת תוצר עיצוב תעשייתי, כלומר אובייקט מעוצב ומיוצר באופן המוני (משתנה) כ"עבודת" אמנות ע"י מרסל דושן (Marcel Duchamp). אומנם המהפכה שחולל רודן הייתה גם המשך של מסורת עתיקה של פיסול גוף האדם ואילו מעשהו של דושן סימן נתק כמעט מוחלט עם העבר, יצירתם של שני אמנים צרפתי אלה – אחד בפריז והשני בניו יורק – הפכה לעמודי תווך תאומים של מירב, אם לא המיטב היצירה התלת מימדית במאה ה-20. בשל חשיבותם של שני אמנים אלה, תשומת לב מיוחדת תוקדש לבחינה של יצירתם. האסתטיקה החדשה שחולל רודן תידון כמהלך של מעבר מהצגת גוף וחוויותיו לפי קני מידה של "תקינות אמנטומית" לניסיון להציג גוף מפוסל כגוף נחוה, כלומר מהלך של סובייקטיביזציה של הגוף. כאן נדגיש את המהלך הזה כחלק ממגמה כללית של אמנות מערבית (מעבר מתיאור עולם "אובייקטיבי" לתיאור עולם כפי שהוא נחוה ע"י אדם), ומנגד נעמוד על חידושים אמנותיים/טכניים שאפשרו לרודן לנסח שפה חזותית להביע בה גוף כחויה ולא כמציאות אובייקטיבית. בחינה של יצירתו של דושן תתמקד גם כן בחדשנות של עבודתו, אם כי הדגש במקרה זה יושם יצירת נתק יחידני ברציפות של אמנות מערבית, ועל האמצעים הייחודיים שנקט האמן כדי להביא את בשורת הנתק אל מרכז השיח האמנותי. המשך השיעור יוקדש להשלכות של המהפכות שחוללו שני הצרפתים. וכך, בהמשך לניתוח יצירתו של רודן, נעקוב אחרי התפתחות הפיסול הביומורפי המופשט (ברנקוזי, ארפ, מור, והמשכו בפיסול הבריטי של שלהי המאה ה-20 ותחילת ה-21 – דיקון, קראג) מצד אחד, ופיסול "הגף השרוט/המעונה" בפיסול הגרמני של המחצית השנייה של המאה ה-20 (אינדורף, באזליץ, בילקנהול ואחרים), מצד שני. מבחינת השפעתו של דושן על אמנות התלת ממד תעשה בעיקר ע"י פריסה של גירסאות שונות של אובייקט "מן המוכן" (assisted ready-made, processed ready-made) – ודיון בשילוב הולך וגובר בחומרים "מן העולם" באמנות. תוך כדי כך נעלה מספר נקודות נתונות במחלוקת על אופייה של אמנות בכלל ושני אמנים וממשיכיהם העלו על סדר היום.

סדנת קיץ

2700676 מבוא לקיימות – בין תיאוריה למעשה

2 נ"ז

סדנת קיץ: 09:30-15:30 תאריכים יפורסמו בהמשך

מיכל ביטרמן

The question of reaching sustainability is not about if we will have enough “energy, food, or other resources... The question is: Will there be enough leaders in time?” Dr. Karl-Henrik Robèrt, Founder, The Natural Step

קיימות היא אחד מהאתגרים המרכזיים של המאה ה-21. המפתח להצלחה נעוץ ביכולת לאימוץ התפיסה מתוך הבנת המושג ואופן יישומו- נושאים העומדים בליבת הקורס. הקורס יהיה קורס מבוא לתחום הקיימות ויספק הבנה לגבי מהי תפיסת הקיימות (Sustainability)- החשיבה, הרציונל והמונחים המרכזיים שבליבה שלו. במסגרת הקורס ייבחנו אתגרים המרכזיים שניצבים בפנינו, הסוגיות המהותיות העומדות בבסיס תפיסת הקיימות, העקרונות האסטרטגיים להתייחסות לסוגיות וכלים מובילים למימוש.

הקורס יתבסס על הגישה של אסטרטגיית פיתוח בר קיימא (Strategic Sustainable Development- SSD). הסטודנטים ייחשפו להבנה לגבי המערכת (בהתייחס לעקרונות מדעיים בסיסיים), לגורמי ההצלחה המכתיבים את תפיסת הקיימות (בהתייחס לגורמים

המשולבים החברתיים- כלכליים- סביבתיים). ייבחנו אסטרטגיות וקוים מנחים להטמעת הבנת הקיימות וצורת החשיבה המנחה (בהינתן דגש על חשיבה רוחבית, ארוכת טווח, רב תחומית, backcasting). כמו גם- ייבחנו צורות פעילויות שונות שניתן ליישם בהתמודדות עם האתגרים (כגון- Product- Services systems, Sustainable Cities, ולבסוף, תינתן התייחסות ממוקדת לכלים ספציפיים (כגון- Net Zero Buildings, Strategic Life Cycle, Assessment).

תכני הקורס ישלבו בין הבנה תיאורטית- אקדמית עם דוגמאות ומקרי מבחן מהשטח. הקורס ישלב נושאים המשיקים לעולם התוכן בהווה ובעתיד- בתחומי אדריכלות, עיצוב, פיתוח מוצר, תכנון, מנהיגות לקיימות וכדומה. בנוסף, תינתן הדעת ליצירת הקונטקסט העולמי והמקומי תוך התייחסות למגמות המרכזיות של התנועה העולמית כמו גם התנועה בישראל בנושא.

שנה ד'

קורס מלווה פרויקט גמר, שנתי - במחלקות עיצוב תעשייתי, צילום ואמנות

פרויקט הגמר, המתקיים בתום השנה הרביעית ללימודים, מהווה שיא ותמצית הלימודים של הסטודנטים באקדמיה לאמנות ועיצוב ובתור שכזה הוא משקף את היכולת ליצור יצירה מקורית וחדשנית. במהלך העבודה על הפרויקט מתקיימים שני שלבים שבלעדיהם לא ניתן להגיע לקו הסיום שלו. השלב הראשון של פרויקט הגמר הוא השלב הרעיוני המלווה את הביצוע המעשי של הסטודנטים בכל מחלקות בצלאל. השלב הרעיוני מבטא את כוונות הסטודנט (intentions), את צורת החשיבה שלו, את תפיסת עולמו, ואת אמונותיו. אלה מתפקדים במסגרת הפרויקט כרקע תיאורטי לגילום צדדיו המעשיים של המוצר הסופי. השלב השני של פרויקט הגמר, הוא ההוצאה מן הכוח אל הפועל של הסקיצה הרעיונית לכדי אובייקט, יצירה, או מוצר העומדים בזכות עצמם. שני היבטים אלו, הצד הרעיוני- מחקר- תיאורטי של הפרויקט והצד המעשי שלו, הם שני צידי המטבע של פרויקט הגמר וברור כיום כי ההתנסות באמנות ובעיצוב איננה ניתנת לגילום אם אין בצידה תיאוריה שכן כל עשייה פרקטית כרוכה במחשבה מופשטת, ברעיון ובחזון.

מטרות הקורס: לנוכח השינויים שחלו בעשורים האחרונים בשוק האמנות, העיצוב והאדריכלות בו יוצרים מתבקשים בנוסף לתיק עבודות לנסח, באופן מילולי, את רעיונותיהם החזותיים. מיומנות זו חיונית עבור יוצר/ת בתחילת דרכו/ה לצורך המשך פיתוח פרויקטים, הגשת בקשות למלגות ומענקים, הגשת הצעות למכרזים, שיווק מוצרים ועוד. דרישות שוק אלו מחייבות יכולות מילוליות ושליטה במיומנויות הכתיבה כדי להעביר במילים את הרעיונות החזותיים, לנסח הצהרת כוונות, תיאור מתומצת של הפרויקט, תוך התמקדות על מקומו בשיח הביקורתי, עיגונו בידע היסטורי ובהבנה תיאורטית.

מאחר וכל סטודנט עובד על נושא שונה, קורס זה יערך (למעט שניים-שלושה שיעורים מקדימים) במתכונת של הנחייה אישית שמטרתה להקנות לסטודנט ידע בתחום התמחותו ולהרחיב את ידיעותיו בנושאים הקשורים למחקרו האישי. הנחיה זו היא אקדמית בדומה להנחיה של כתיבת סמינריון, אך עם זאת מאחר והיא מבקשת להקנות מיומנויות חשיבה וניסוח השונות מאלו של עבודה סמינריונית, יהיה בה גם מעין דיאלוג בנוסח סוקרטס ותלמידיו שבאו אליו עם ידיעות מוטעות, שגויות או עם דעות קדומות ואמונות חסרות בסיס, והוא – תוך דיאלוג שכלל שאלות, ביקורת או וויכוח עורר את בני שיחו לחשיבה והפנה את תשומת ליבם לראות באור שונה את עולמם הערכי. הקורס מעניק לסטודנט 2 נ"ז במחלקה להיסטוריה ותיאוריה.

9306667-1 קורס מלווה פרויקט גמר בצילום

2 ש"ש, 2 נ"ז

יום א', 16:30-18:00

ד"ר אורלי שבי, ד"ר עודד מנדה לוי

1-9306668 קורס מלווה פרויקט גמר בעיצוב תעשייתי
2 ש"ש, 2 נ"ז
יום א' 18:00-16:30
ד"ר יונה וייץ, ד"ר ברוך בליך

1-9306677 קורס מלווה פרויקט גמר באמנות
יום א' 18:00-16:30
ד"ר שאול סתר
יום א' 19:30-16:30 פעם בשבועיים, נירית נלסון